



मधेशको पहिलो 'क' वर्गको राष्ट्रिय दैनिक

छिटो र सर्वाधिक बित्री हुने

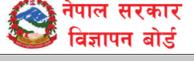
# जनकपुर टुडे

Janakpur Today Daily

www.ejanakpurtoday.com

डेङ्गीबाट बचौं

- उच्च ज्वरो आउनु ।
  - जोर्नी र मांशपेशीहरूमा असह्य पीडा हुनु ।
  - आँखाको गेडी दुख्नु ।
  - अत्याधिक टाउको दुख्नु ।
  - शरीरमा राता विमिराहरू आउनु ।
  - वाकवाकी लाग्नु वा वान्ता हुनु ।
- यस्ता लक्षणहरू देखापरमा डेङ्गी हुन सक्छ । तत्काल चिकित्सक वा स्वास्थ्यकर्मीको सल्लाह लिऔं ।



नेपाल सरकार विज्ञापन बोर्ड

जनकपुर  
टुडेको सम्पर्क नं.  
९८५४०२६०२५,  
९८०१६२६०२६,  
०४१-५९११०१  
विज्ञापनको लागि मात्र  
jtodayad@gmail.com

वर्ष २५ • अंक ३४१ • २०८१ साल बैशाख २७ गते बिहीबार (9 May, Thursday, 2024) • पृष्ठ ८ • मूल्य रु. १५-

## जसपामा फर्कनेहरू बढ्दै

अनिल तिवारी  
वीरगञ्ज । वीरगञ्ज लगायतका स्थानहरूमा वरिष्ठ नेताहरूबाट पीडितबनेका स्थानीय नेताहरू जनता समाजवादी पार्टी नेपालमा फर्कने भएका छन् ।



वीरगञ्ज महानगरपालिकाका पूर्व मेयर बिजयकुमार सरावगी एमालेबाट राजीनामा दिएर जसपा नेपालमा फर्कन लागेका छन् ।  
पूर्व मेयर सरावगीले केन्द्रीय अध्यक्षलाई दिएको राजीनामा आफू सक्रिय रूपमा राजनीति गर्दै आए पनि पार्टीले सक्रिय भूमिकाबाट पनि निष्क्रिय बनाएकोले साधारण सदस्य समेतबाट राजीनामा दिएको उल्लेख गरिएका छन् ।  
जसपा नेपालको विभाजनसमेत पूर्व मेयर सरावगीले एमालेको कुनै पदमा नरहेको बताए । नवगठित जनता समाज पार्टीमा सांसद प्रदीप यादव र मेयर राजेशमान सिंहको सक्रियताले सरावगीलाई पुनः पार्टी छाड्न बाध्य बनाएको छ ।  
सुरु देखि प्रदीप यादवका कारण आफू उपेन्द्र यादवको पार्टी छाडेको भन्दै आएका पूर्व मेयर सरावगीलाई प्रदीप यादव र बर्तमान मेयर राजेशमान सिंह भविष्यमा नेकपा एमालेमा जाने चर्चाले सरावगीलाई पुनः पुरानै घर फर्किने राजनीतिक विश्लेषकहरूको भनाइ छ ।

नेकपा एमालेमा मेयर राजेशमानको बढ्दै गएको चुपैठ र हाले एमाले पर्सामा नवी जिल्ला अधिवेशनबाट विश्वभर शर्मा खेमाको एकलौटी जितले पनि सरावगीलाई पुरानै घर फर्किने सम्भावना बढाएको जसपाको एक नेताले बताए ।  
वीरगञ्ज महानगर भित्र जसपा नेपालबाट निर्वाचित १३ वटा वडाध्यक्ष मध्ये ८ वटा वडाध्यक्ष आफ्नो सम्पर्कमा रहेको जसपा नेपाल पर्सामा अध्यक्ष रामनरेश यादवले बताए । पार्टीमा भएको विभाजनबारे अध्यक्ष यादवले अन्तर्घातहरूको एउटा खेमा बाहिरिए पनि पर्सामा खासै फरक नपर्ने बताए । उनले भने- 'मेयर सरावगी मात्र होइन, दादागिरी र गुन्डगर्दीको आतंकले आजिज भएर जसपा त्यागेका सबै नेतासंग घर फिर्ताको कुरा चलि रहेको छ, समय आएपछि सबै खुलासा हुने जान्छ ।'

### टुडे समाचारदाता

काठमाण्डु । उपप्रधान एवम् स्वास्थ्य मन्त्री समेत रहेका जनता समाजवादी पार्टीका अध्यक्ष उपेन्द्र यादवले निर्वाचन आयोगले अवैधानिक रूपमा पार्टी विभाजन गराउने काम गरेको आरोप लगाउँदै त्यसविरुद्ध कानुनी उपचार खोज्ने बताएका छन् ।  
काठमाण्डुमा बुधबार पत्रकार सम्मेलनको आयोजन गरी उनले निर्वाचन आयोगमा दल दर्ता सम्बन्धी ऐन नभएको बेलामा गैरकानुनी तरिकाले रातारात पार्टी दर्ता गर्ने काम भएको बताए । इतिहासमा पहिलो पटक यसरी पार्टी दर्ता भएको भन्दै उनले यसको विरुद्धमा अदालतमा जाने बताए ।  
सैद्धान्तिक तथा वैचारिक रूपमा पार्टीमा कुनै समस्या नरहेको उल्लेख गर्दै उनले अलग भएका नेताहरूले पार्टी विभाजन गर्दा कुनै तर्क दिन नसकेको बताए । उनले अलग भएका नेताहरूले पार्टी विभाजन गर्ने व्यक्तिको व्यक्तित्व महत्वकांक्षा पूरा गर्ने नसकिने बताउँदै अहिले जुन नयाँ पार्टी दर्ता भएको छ त्यो असंवैधानिक रहेको बताए । सरकारकै प्रतिनिधिका रूपमा राष्ट्रसंघीय सम्मेलनमा सहभागी भएका

## निर्वाचन आयोग र अदालत विवादमा अध्यक्ष यादव भरपाईको प्रयासमा, महाधिवेशन निर्धारित समयमा



बढी त बनाउन सकिने अवस्था छैन । कार्यवाहक अध्यक्ष दिएर गएको हो । सांसद बनाएकै हो । पहिले पनि मन्त्री बनाएको हो । अहिले पनि मन्त्री बनेकै थिए । जसपा नेपाल फुटाउनुमा बाहिरी शक्तिको हात रहेको भन्ने भ्रमबाट मुक्त हुन अध्यक्ष यादवले आग्रह गरे । उनले दूला दलका नेताहरूलाई भ्रममा नपर्नसमेत आग्रह गरे । उनले भने, 'दूला नेताहरूलाई पनि म के भन्न चाहेको भन्ने उहाँहरू भ्रमबाट अब मुक्त हुनु होस् । सिसाको घरमा बसेर अर्कोको घरमा ढुंगा हान्नु हुँदैन ।' उनले पहिचान र मधेशका मुद्दाका साथै संघीयतालाई धरापमा पार्ने गरी पार्टी फुटाउने काम भएको बताए । उनले पार्टीको महाधिवेशन निर्धारित समयमै हुने जानकारी समेत दिएका थिए । जसपा जेठ २८, २९ र ३० गतेकालागि राष्ट्रिय महाधिवेशन तोकेका छन् ।  
यता, नेपाली कांग्रेसका सभापति शेरबहादुर देउवाले सर्वोच्च अदालत र निर्वाचन आयोगको कदमलाई नजिकबाट हेरिरहेको बताएका छन् । बुधबार बिहान आफ्नो निवास बुढानीलकण्ठमा गण्डकी प्रदेशसभाका कांग्रेस सांसदहरूसँगको भेटवार्तामा देउवाले अदालत र आयोगका

गतिविधिलाई नजिकबाट हेरिरहेको बताए । गण्डकी प्रदेशसभामा एमालेका खगराज अधिकारीलाई सभामुखले समेत विश्वासको मत दिएर बहुमत पुऱ्याएको घटनाक्रमबारे जानकारी गराउन प्रदेश सांसदको टोलीले बिहान बुढानीलकण्ठ पुगेर देउवालाई भेटेको थियो ।  
गण्डकीमा प्रेशर सकारले विश्वासको मत लिनुका लागि अदालतको फैसला अस्वाभाविक देखिएको सांसदहरूले सभापतिसँग कुरा गरेका थिए । त्यसविरुद्ध माल्बार कोर्टले सर्वोच्चमा रिट दायर गरेको छ । न्यायिक लडाइँका लागि सर्वोच्चमा गएको र गजनीतिक मोर्चाबाट पनि खबरदारी गर्नुपर्ने अवस्था रहेको आफूहरूले सभापतिलाई सुनाएको सुवेदीले बताए । देउवाले सभापति देउवाको कान्युनिस्टहरू सत्ता कब्जाको शैलीविरुद्ध लड्न तयार रहेको बताएका थिए ।  
निर्वाचन आयोगले जसपा नेपाल फुटाउन हतार गरेकोमा पनि देउवा रुष्ट देखिएका छन् । 'गण्डकी प्रदेशबारे सर्वोच्चको फैसला र जसपा नेपाल विभाजन गर्न निर्वाचन आयोगले गरेको हतार स्वाभाविक छैन भनेर सभापतिजीले भन्नुभयो,' सुवेदीले भने ।

मधेश प्रदेशको राजधानी सांस्कृतिक नगरी  
जनकपुरधाम स्थित होटल

ANJANI SUITE

अञ्जनी सुईट प्रस्तुत गर्दछ  
मिथिलाको पहिचान सहित 'मैथिल थाली'  
अनुपम स्वाद. पूर्ण सन्तुष्टि

अञ्जनी सुईट प्रा.लि.  
मिथि रेष्टोरेन्ट प्रा.लि.

विशेषताहरू

- ♦ लक्जरीयर्स रुमहरू
- ♦ ठुलो पार्किङ
- ♦ जनकपुरधामको रमणीय दृश्य देखिने रुफटप रेष्टुरेन्ट
- ♦ EV चार्जिङ स्टेशनको व्यवस्था
- ♦ मल्टीक्यूजन रेष्टुरेन्ट, पार्टी हल, कन्फेन्स हल
- ♦ विमानस्थलबाट पिकअप एण्ड ड्रपको व्यवस्था

सम्पर्क  
८८५४०३०५०२, ८८५४०२७५२९  
हनुमान मार्ग, कपालमोचनी सर, जनकपुरधाम-८, धनुषा

CG MERIDIA  
SIGNATURE SERIES

inspiringLife  
SINCE 1982

नयाँ सोचौं  
CG  
सोचौं

LUCKY DRAW

Bumper Prize THAILAND TRIP\* (Couple)

Bumper Prize MEGHAULI SERAI TRIP\* (Couple)

ATTRACTIVE WEEKLY BUNDLE PRIZE

यो योजनामा सहभागी हुन दिईधको  
QR CodeScan  
गरेर आफ्नो विवरण गर्नुहोस् ।

TOLL FREE NO.  
166-00-102-211  
For Service: 01-5970122  
service.support@chaudharygroup.com

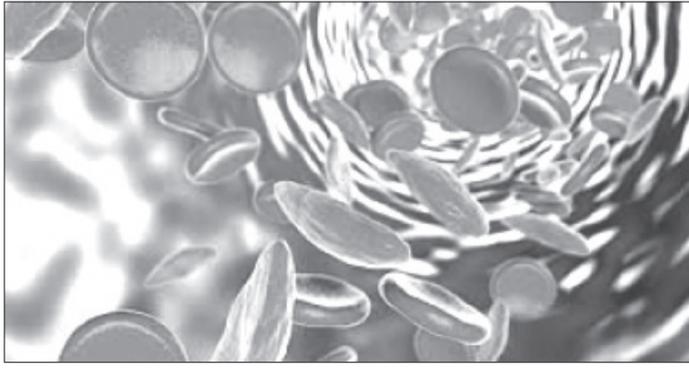
FOR DEALERSHIP INQUIRY 9851114583  
FOR CORPORATE INQUIRY 9851211067  
FOR PRODUCT INQUIRY 9851237038

आयुश Electric Laibandi Light, Laibandi: 9844279688 | Anaya Electronics, Kancharpur: 9840095310 | Anil Electronics, Golbazar: 9842827922 | Annapurna Electronics, Kancharpur: 9852820326 | Haji Traders & Suppliers, Rajbiraj: 9842822399 | Hosanna Solar & Electronics, Karmaya: 9854036211 | Jagdish Electronics, Gaighat: 9852832327 | Jai Ma Kati Furniture Pasal, Kathana: 9815783985 | Jwalamal Traders & Suppliers, Solukhumbur: 9860321426 | Manish Electronics, Kamalmai: 9854041210 | Mata Manokamna Enterprises, Fatepur: 9852821291 | Music & Vision, Lahan: 9852832439 | N.B. Enterprises, Janakpur: 9801620825 | New Khan Automobiles & Electronics, Rajbiraj: 9814792800 | Puja Electricals, Gausahar: 9854021277 | Reliable Network Pvt. Ltd., Lalband: 981899587 | Rosy Enterprises, Lalband: 9802951064 | S.K. Electronics, Barahathawa: 9844036970 | Sarlahi Television Ghar, Lalband: 9854036306 | Shambhu Electronics Concern, Lahan: 9852832653 | Shree Ram Store, Malangwa, Sarlahi: 9854040971 | Siraha Super Market Pvt. Ltd., Golbazar: 9808130671

# थालेसीमिया संवाहक हो/होइन भनेर समयमै रगत परीक्षण गराउने कि !

# रौतहटका १३ पालिका पूर्ण खोप घोषणा, ५ पालिका वैशाखको अन्तिमसम्म घोषणा गर्ने तयारी

काठमाण्डु। विश्वथालेसीमिया दिवस बुधवार नेपालमा पनि विभिन्न जनचेतनामूलक कार्यक्रम गरी मनाइएको छ। यस दिवसका अवसरमा थालेसीमिया बिरामी एवं चिकित्सकहरूले सबैका लागि समान र पहुँचयोग्य उपचारका लागि जोड दिएका छन्।



स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयका अतिरिक्त सचिव डा दीपेन्द्रमण सिंहले वीर अस्पताल, हेमाटोलोजी एकाइद्वारा आज यहाँ आयोजित कार्यक्रममा थालेसीमिया रोगसम्बन्धी उपचारलाई सातै प्रदेशका स्वास्थ्य संस्थामा जोड्न सक्नुपर्ने बताउनुभयो। यस रोगको रोकथाम र उपचारको सहच पहुँचका लागि मन्त्रालयले प्राथमिकता दिएको उहाँको भनाइ छ।

उक्त कार्यक्रममा थालेसीमियाका बिरामीको वार्षिक जन्म तीन सय २७ छ। यो रोग तीन महिनादेखि पाँच/छ वर्षसम्म उमेरका बच्चाहरूमा देखिन्छ। अझ कसैलाई १० देखि १२ वर्षमा पनि देखिन्छ।

यस रोगका रोगीलाई बचाउनका निम्ति आजीवन रगत तथा अन्य औषधि दिई रहनुपर्छ। यो रोगबाट मुक्ति पाउने अन्य कुनै भरपर्दो उपचार छैन यसर्थ बच्चा जन्माउनुपूर्व नै यो रोगबाट सचेत हुनु एकमात्र यसको भरपर्दो उपचार हो। वीर अस्पतालको हेमाटोलोजी एकाइका प्रमुख डा निरजकुमार सिंहका अनुसार यस रोगका बिरामीको यकिन तथ्याङ्क छैन।

“तर भण्डै पाँच हजार बिरामी, जसलाई रगतको आवश्यक हुन्छ। रगत नचाहिने अझ धेरै छन्। सबैलाई रगत आवश्यक हुँदैन। चालिस प्रतिशतलाई मात्र रगत आवश्यक हुन्छ”, उहाँले भन्नुभयो।

उहाँका अनुसार वीर अस्पतालबाट दैनिक यस रोगका १२ जनासम्म बिरामीले उपचार सेवा लिने गरेका छन्। तर हेमाटोलोजी चिकित्सक र स्टाफ नर्सको दरबन्दीको अभावका कारण उपचार सेवालाई विस्तार गर्न नसकिएको भन्दै उहाँले

“संस्थामा आवद्ध भएका बिरामीलाई निःशुल्क रगत तथा रगत चढाउने सेवाका साथै चिकित्सक सेवा पनि संस्थाको केन्द्रबाट उपलब्ध भइरहेको छ”, उक्त समूहका अध्यक्ष अशोक खरेलेले भन्नुभयो, “नेपालमा छ सयभन्दा बढी यस्ता बिरामीले धेरै समस्याका साथ उपचार गराएर मुस्किलले बाँचिरहेको अनुमान गर्न सकिन्छ।” कमजोर आर्थिक अवस्थाका कारणले आवश्यक नियमित उपचार गराउन नसकेको उहाँले गुनासो गर्नुभयो।

यो रोग कसरी लाग्छ ? वंशाणुगत रोग विशेषज्ञ डा निलम ठाकुरका अनुसार

मात्र हुन्छ तर थालेसीमिया मेजर चाँही हुँदैन। चिकित्सकका अनुसार अन्य कुनै तरिकाबाट यो रोग अरूमा सर्दैन। थालेसीमिया माइनर भएका कतिपय व्यक्तिले रक्तदान पनि गर्ने गरेका छन्।

धेरै प्रकारका परीक्षणपछि मात्र चिकित्सकहरू थालेसीमिया हो भन्ने निष्कर्षमा पुग्छन्। अझै पनि नेपालका धेरै अस्पतालमा यस रोगको राम्रोसँग निदान र पहिचान हुन नसकिरहेको बिरामीको गुनासो छ।

“यो रोगबाट मुक्ति पाउने भरपर्दो उपचार आजसम्म केही पनि छैन”, वंशाणुगत रोग विशेषज्ञ डा ठाकुरले भन्नुभयो। बोन्म्यारो ट्रान्स्प्लान्टबाट यो रोगको उपचार गर्न सकिन्छ। तर बोन्म्यारोको म्याच पाउन निकै दुर्लभ हुने गर्छ। देशभित्र यस प्रकारको उपचार सुविधा नभएका कारण विदेश गएर उपचार गराउँदा लामै खर्च महँगो हुने गरेको डा ठाकुरले बताउनुभयो। बिरामीले नियमित रगत र आवश्यकताअनुसार नियमित औषधि सेवन गर्दै आउने गरेका छन्।

थालेसीमियाका रोगीलाई बचाउनका निम्ति आजीवन रगत तथा अन्य औषधि दिई रहनुपर्छ। यो रोगबाट मुक्ति पाउने अन्य कुनै भरपर्दो उपचार छैन यसर्थ बच्चा जन्माउनुपूर्व नै यो रोगबाट सचेत हुनु एकमात्र यसको भरपर्दो उपचार हो। वीर अस्पतालको हेमाटोलोजी एकाइका प्रमुख डा निरजकुमार सिंहका अनुसार यस रोगका बिरामीको यकिन तथ्याङ्क छैन।

“तर भण्डै पाँच हजार बिरामी, जसलाई रगतको आवश्यक हुन्छ। रगत नचाहिने अझ धेरै छन्। सबैलाई रगत आवश्यक हुँदैन। चालिस प्रतिशतलाई मात्र रगत आवश्यक हुन्छ”, उहाँले भन्नुभयो।

उहाँका अनुसार वीर अस्पतालबाट दैनिक यस रोगका १२ जनासम्म बिरामीले उपचार सेवा लिने गरेका छन्। तर हेमाटोलोजी चिकित्सक र स्टाफ नर्सको दरबन्दीको अभावका कारण उपचार सेवालाई विस्तार गर्न नसकिएको भन्दै उहाँले

“संस्थामा आवद्ध भएका बिरामीलाई निःशुल्क रगत तथा रगत चढाउने सेवाका साथै चिकित्सक सेवा पनि संस्थाको केन्द्रबाट उपलब्ध भइरहेको छ”, उक्त समूहका अध्यक्ष अशोक खरेलेले भन्नुभयो, “नेपालमा छ सयभन्दा बढी यस्ता बिरामीले धेरै समस्याका साथ उपचार गराएर मुस्किलले बाँचिरहेको अनुमान गर्न सकिन्छ।” कमजोर आर्थिक अवस्थाका कारणले आवश्यक नियमित उपचार गराउन नसकेको उहाँले गुनासो गर्नुभयो।

यो रोग कसरी लाग्छ ? वंशाणुगत रोग विशेषज्ञ डा निलम ठाकुरका अनुसार

मात्र हुन्छ तर थालेसीमिया मेजर चाँही हुँदैन। चिकित्सकका अनुसार अन्य कुनै तरिकाबाट यो रोग अरूमा सर्दैन। थालेसीमिया माइनर भएका कतिपय व्यक्तिले रक्तदान पनि गर्ने गरेका छन्।

मात्र हुन्छ तर थालेसीमिया मेजर चाँही हुँदैन। चिकित्सकका अनुसार अन्य कुनै तरिकाबाट यो रोग अरूमा सर्दैन। थालेसीमिया माइनर भएका कतिपय व्यक्तिले रक्तदान पनि गर्ने गरेका छन्।

धेरै प्रकारका परीक्षणपछि मात्र चिकित्सकहरू थालेसीमिया हो भन्ने निष्कर्षमा पुग्छन्। अझै पनि नेपालका धेरै अस्पतालमा यस रोगको राम्रोसँग निदान र पहिचान हुन नसकिरहेको बिरामीको गुनासो छ।

“यो रोगबाट मुक्ति पाउने भरपर्दो उपचार आजसम्म केही पनि छैन”, वंशाणुगत रोग विशेषज्ञ डा ठाकुरले भन्नुभयो। बोन्म्यारो ट्रान्स्प्लान्टबाट यो रोगको उपचार गर्न सकिन्छ। तर बोन्म्यारोको म्याच पाउन निकै दुर्लभ हुने गर्छ। देशभित्र यस प्रकारको उपचार सुविधा नभएका कारण विदेश गएर उपचार गराउँदा लामै खर्च महँगो हुने गरेको डा ठाकुरले बताउनुभयो। बिरामीले नियमित रगत र आवश्यकताअनुसार नियमित औषधि सेवन गर्दै आउने गरेका छन्।

थालेसीमियाका रोगीलाई बचाउनका निम्ति आजीवन रगत तथा अन्य औषधि दिई रहनुपर्छ। यो रोगबाट मुक्ति पाउने अन्य कुनै भरपर्दो उपचार छैन यसर्थ बच्चा जन्माउनुपूर्व नै यो रोगबाट सचेत हुनु एकमात्र यसको भरपर्दो उपचार हो। वीर अस्पतालको हेमाटोलोजी एकाइका प्रमुख डा निरजकुमार सिंहका अनुसार यस रोगका बिरामीको यकिन तथ्याङ्क छैन।

“तर भण्डै पाँच हजार बिरामी, जसलाई रगतको आवश्यक हुन्छ। रगत नचाहिने अझ धेरै छन्। सबैलाई रगत आवश्यक हुँदैन। चालिस प्रतिशतलाई मात्र रगत आवश्यक हुन्छ”, उहाँले भन्नुभयो।

उहाँका अनुसार वीर अस्पतालबाट दैनिक यस रोगका १२ जनासम्म बिरामीले उपचार सेवा लिने गरेका छन्। तर हेमाटोलोजी चिकित्सक र स्टाफ नर्सको दरबन्दीको अभावका कारण उपचार सेवालाई विस्तार गर्न नसकिएको भन्दै उहाँले

“संस्थामा आवद्ध भएका बिरामीलाई निःशुल्क रगत तथा रगत चढाउने सेवाका साथै चिकित्सक सेवा पनि संस्थाको केन्द्रबाट उपलब्ध भइरहेको छ”, उक्त समूहका अध्यक्ष अशोक खरेलेले भन्नुभयो, “नेपालमा छ सयभन्दा बढी यस्ता बिरामीले धेरै समस्याका साथ उपचार गराएर मुस्किलले बाँचिरहेको अनुमान गर्न सकिन्छ।” कमजोर आर्थिक अवस्थाका कारणले आवश्यक नियमित उपचार गराउन नसकेको उहाँले गुनासो गर्नुभयो।

यो रोग कसरी लाग्छ ? वंशाणुगत रोग विशेषज्ञ डा निलम ठाकुरका अनुसार

मात्र हुन्छ तर थालेसीमिया मेजर चाँही हुँदैन। चिकित्सकका अनुसार अन्य कुनै तरिकाबाट यो रोग अरूमा सर्दैन। थालेसीमिया माइनर भएका कतिपय व्यक्तिले रक्तदान पनि गर्ने गरेका छन्।

धेरै प्रकारका परीक्षणपछि मात्र चिकित्सकहरू थालेसीमिया हो भन्ने निष्कर्षमा पुग्छन्। अझै पनि नेपालका धेरै अस्पतालमा यस रोगको राम्रोसँग निदान र पहिचान हुन नसकिरहेको बिरामीको गुनासो छ।

दिलीप पाण्डेय रौतहट। रौतहटमा पूर्ण खोप जिल्ला घोषणा गर्ने अभियान अन्तर्गत पालिकाहरू पूर्ण खोप घोषणा गर्ने कार्य सञ्चालन भएका हुन्।

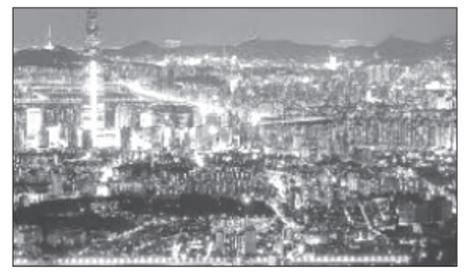
रौतहट जिल्लामा रहेको १८ पालिका मध्ये १३ स्थानीय तह पूर्ण खोप घोषणा भइसकेका छन्। स्वास्थ्य कार्यालय रौतहटका सूचना अधिकारी एवं खोप फाँट प्रमुख अनिल कुमार कर्णले १३ वटा स्थानीयतह मापदण्ड पूरा गरेर पूर्ण खोप पालिका घोषणा भइसकेको र ५ वटा स्थानीय तह वैशाखको अन्तिमसम्म घोषणाको तयारीमा रहेको जानकारी दिएका छन्।

पूर्ण खोप पालिका घोषणा भएको नगरपालिकामा गौर नगरपालिका, दुर्गा भगवती गाउँपालिका, इशनाथ नगरपालिका, देवाही रोजापुरी नगरपालिका, फतुवा विजयपुर नगरपालिका, गुजारा नगरपालिका, चन्द्रपुर



वृन्दावन नगरपालिका, गरुडा नगरपालिका, माधवनारायण नगरपालिका, परोहा नगरपालिका र बौद्धिमाई नगरपालिका रहेका छन्। माघदेखि चैत महिनासम्म खोप लिनबाट वञ्चित भएका बालबालिकाको तथ्यांक संकलन गरी बाँकी रहेको खोप लगाई पूर्ण खोप घोषणा गर्ने तयारी गरेको सूचना अधिकारी कर्णले बताए। जन्मदेखि १५ महिना तथा १६ महिनादेखि ५९ महिनाको बालबालिकालाई खोप लगाउने गरेको छ।

## ‘दक्षिण कोरियामा गुणस्तरीय शिक्षा र रोजगारीको अवसर’



काठमाण्डु। दक्षिण कोरियामा जन्मदर् घटेसी दक्ष युवा कामदारको माग बढेकाले त्यहाँ नेपालजस्ता विकासोन्मुख मुलुकका विद्यार्थी र कामदारका लागि राम्रो सम्भावना हुनसक्ने नेपाल भ्रमणमा रहेका कोरियाली प्राध्यापक र अधिकारीले बताएका छन्।

शैक्षिक परामर्श सङ्घ, नेपाल (केइक्यान) ले कोरियाको शिक्षा प्रणालीका विषयमा बुधवार आयोजना गरेको कार्यक्रममा कोरियाको फारइस्ट विश्वविद्यालयका प्रा डा लिउ की आइएलले आफ्नो विश्वविद्यालयले अन्तर्राष्ट्रियस्तरको गुणस्तरीय र उत्पादनमूलक शिक्षा दिइरहेको बताउनुभयो।

कोरियाको चुइचोइनबुक प्रदेशका शिक्षा सचिव प्रदेश प्रा

# नेपालमा पनि मनाइयो विश्व रेडक्रस दिवस

काठमाण्डु। विश्व रेडक्रस दिवसका अवसरमा बुधवार नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको केन्द्रीय कार्यालयमा मूल समारोहको आयोजना गरी दिवस मनाइएको छ। सो अवसरमा नेपालमा पनि रेडक्रस अभियानअन्तर्गत अन्नका प्रमुखहरूले संयुक्त रूपमा रेडक्रसको भन्डोतोलन गर्नाका साथै ‘जै हेनरी ड्युना’को तस्बिरमा माल्यार्पण गर्नुभएको थियो।

बताउँदै रेडक्रसको शिर उच्च राख्न रेडक्रसकर्मीहरू अहोरात्र लागिपरेको बताउनुभयो। सोसाइटीका महामन्त्री भूपतिराला श्रेष्ठले नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले आफ्नो स्थापनाकालदेखि नै मानवीय विपत्ति कम गर्न सरकारको सहयोगीका रूपमा क्रियाशील रहेको बताउनुभयो। उहाँले मानवतालाई चुनौती कम गर्न सरकार र रेडक्रसलागत संस्था एकीकृत रूपमा अगाडि बढ्नुपर्नेमा जोड दिनुभयो।

(एनजिओ) भन्दा फरक रहेको बताउँदै यसले सात सिद्धान्तको पालना गर्दै विश्वव्यापी रूपमा सन्बन्धित देशको सरकारको सहयोगीका रूपमा सहयोग पुऱ्याइरहेको जानकारी दिनुभयो। रेडक्रसको अन्तर्राष्ट्रिय समिति (आईसीआरसी) नेपाल

सन् १८६३ मा विश्वमा रेडक्रस अभियानको सूत्रपात गर्ने रेडक्रस अभियानका संस्थापक जै हेनरी ड्युनाको जन्मदिनको अवसर पारेर हरेक वर्ष मे ८ मा यो दिवस मनाइन्छ। यस वर्ष मानवतालाई जीवित राख्न भनेर मूल नाराका साथ दिवस मनाइएको छ।

कार्यक्रममा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका कार्यवाहक अध्यक्ष राधा नेपालीले यस वर्षको विश्व रेडक्रस दिवसको महत्वमाथि प्रकाश पार्दै मानवतालाई जीवित राख्न रेडक्रसले प्रदान गर्ने सेवाहरू मानवीय सेवाभावले ओतप्रोत हुनुपर्ने बताउनुभयो। उहाँले सोसाइटीद्वारा सञ्चालित गतिविधिहरूमा मानवता भल्केको

सरकारसँग समन्वय गरी कानुन बनाइनुपर्ने भन्दै यसका लागि सहकार्य र सहयोग गर्न आइसिआरसी प्रतिबद्ध रहेको उहाँले उल्लेख गर्नुभयो। युवा रेडक्रस सर्कल ठैव ललितपुरकी सर्कल अध्यक्ष सिवानी थापामगरले मानवीय सेवा गर्दा खुसी प्राप्त हुने बताउँदै मानवीय पीडा कम गर्न र मानवतालाई जोगाई राख्न युवाहरूको भूमिका महत्वपूर्ण हुने उल्लेख गर्नुभयो। सोसाइटीका उपमहामन्त्री मनोजकुमार थापाले दिवसको मूल समारोह कार्यक्रमको सञ्चालन गर्नुभएको थियो।

सन् १८६३ मा विश्वमा रेडक्रस अभियानको सूत्रपात गर्ने रेडक्रस अभियानका संस्थापक जै हेनरी ड्युनाको जन्मदिनको अवसर पारेर हरेक वर्ष मे ८ मा यो दिवस मनाइन्छ। यस वर्ष मानवतालाई जीवित राख्न भनेर मूल नाराका साथ दिवस मनाइएको छ।

कार्यक्रममा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका कार्यवाहक अध्यक्ष राधा नेपालीले यस वर्षको विश्व रेडक्रस दिवसको महत्वमाथि प्रकाश पार्दै मानवतालाई जीवित राख्न रेडक्रसले प्रदान गर्ने सेवाहरू मानवीय सेवाभावले ओतप्रोत हुनुपर्ने बताउनुभयो। उहाँले सोसाइटीद्वारा सञ्चालित गतिविधिहरूमा मानवता भल्केको

अवसरमा रेडक्रस अन्तर्राष्ट्रिय महासङ्घअन्तर्गत हाल विश्वका एक सय ९१ राष्ट्रमा राष्ट्रिय सोसाइटी रहेको जनाउँदै उहाँले नेपाल रेडक्रस सोसाइटीमा नौ लाखभन्दा बढी सदस्य मानवीय सेवाका गतिविधिमा संलग्न रहेको बताउनुभयो। कार्यक्रममा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको केन्द्रीय

कार्यक्रममा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका कार्यवाहक अध्यक्ष राधा नेपालीले यस वर्षको विश्व रेडक्रस दिवसको महत्वमाथि प्रकाश पार्दै मानवतालाई जीवित राख्न रेडक्रसले प्रदान गर्ने सेवाहरू मानवीय सेवाभावले ओतप्रोत हुनुपर्ने बताउनुभयो। उहाँले सोसाइटीद्वारा सञ्चालित गतिविधिहरूमा मानवता भल्केको

कार्यक्रममा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका कार्यवाहक अध्यक्ष राधा नेपालीले यस वर्षको विश्व रेडक्रस दिवसको महत्वमाथि प्रकाश पार्दै मानवतालाई जीवित राख्न रेडक्रसले प्रदान गर्ने सेवाहरू मानवीय सेवाभावले ओतप्रोत हुनुपर्ने बताउनुभयो। उहाँले सोसाइटीद्वारा सञ्चालित गतिविधिहरूमा मानवता भल्केको

कार्यक्रममा नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका कार्यवाहक अध्यक्ष राधा नेपालीले यस वर्षको विश्व रेडक्रस दिवसको महत्वमाथि प्रकाश पार्दै मानवतालाई जीवित राख्न रेडक्रसले प्रदान गर्ने सेवाहरू मानवीय सेवाभावले ओतप्रोत हुनुपर्ने बताउनुभयो। उहाँले सोसाइटीद्वारा सञ्चालित गतिविधिहरूमा मानवता भल्केको

कार्यसमितिका पदाधिकारी र सदस्यहरू, प्रदेशका प्रतिनिधि, रेडक्रसको अन्तर्राष्ट्रिय महासङ्घ तथा अन्तर्राष्ट्रिय समितिका प्रतिनिधि र कर्मचारी, साभेदार राष्ट्रिय सोसाइटीका प्रतिनिधि, युवा स्वयंसेवक, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी केन्द्रीय कार्यालयका कर्मचारीलागतको उपस्थिति थियो। बुधवार केन्द्रीय कार्यालयमा आयोजित रक्तदान कार्यक्रममा केन्द्रीय कार्यालयका कर्मचारीले रक्तदान गर्नुभएको थियो।

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी (नेरेसो) रेडक्रस अभियानको एक अभिन्न अङ्गका रूपमा विसं २०२० भादौ १९ गते स्थापना भएको थियो। हाल रेडक्रसका सातै प्रदेशमा प्रदेश कार्यालय, ७७ जिल्लामा जिल्ला शाखा कार्यालय, सबै स्थानीय तहमा गरी एक हजार छ सय १५ उपशाखा कार्यालय र छ हजार नौ सय ३४ जुनियर तथा युवा सर्कलहरू रहेका छन्। समुदायस्तरसम्म फैलिएका यी साङ्गठनिक निकायहरूमा नौ लाख ३० हजार सदस्य तथा स्वयंसेवक आबद्ध छन्।

चितवन। चितवन राष्ट्रिय निकुञ्ज र यस आसपासका क्षेत्रमा छवटा बाघ मृतावस्थामा भेटिएका छन्। निकुञ्जका सूचना अधिकारी गणेशप्रसाद तिवारीका अनुसार चालु आर्थिक वर्षमा विभिन्न क्षेत्रमा गरी ती बाघ मृतावस्थामा भेटिएका हुन्।

बाघको हाडखोर मात्रै भेटिने भएकाले भाले पोथी छुट्टयाउन कठिन हुने गरेको उहाँले बताउनुभयो। मृत भेटिएका बाघ मृतावस्थामा बाघ बढी मात्रामा मृत भेटिएका हुन्। उहाँले भन्नुभयो, “बाघ लजालु स्वभावको हुन्छ। जसका कारण मरेको पनि जानकारी

ली योड इन्ले सो प्रदेशका १७ विश्वविद्यालयले ब्यावहारिक र प्रयोगात्मक शिक्षा दिँदै आएको जानकारी दिनुभयो। सो प्रदेशमा उद्योग कलकारखानाको विकासका कारण अध्ययनपरचात् रोजगारीको सम्भावना पनि बढी भएको उहाँले बताउनुभयो।

केइक्यानका अध्यक्ष गणेश शर्मांले कोरियाका

प्रतिनिधि नै नेपाल आएर कोरियाको शिक्षाको विषयमा जानकारी दिनुने नेपाली परामर्शदातु संस्था र विद्यार्थीसँग कोरियाका विश्वविद्यालयसँग सहकार्य गर्ने अवसर बढेको बताउनुभयो। नेपालबाट प्रत्येक वर्ष करिब तीन हजार विद्यार्थी उच्च शिक्षा अध्ययनका लागि कोरिया जाने गरेका छन्।

बाघाईदे जाँदा मरेको अवस्थामा बाघ धेरै भेटिएका हुन्। गत आवामा निकुञ्जमा तीन वटा बाघ मृत भेटिएका थिए। सन् २०२२ को राष्ट्रिय बाघ गणनाअनुसार चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जमा एक सय २८ वटा वयस्क बाघ रहेका छन्। देशभर बाघको संख्या तीन सय ५५ रहेको छ।

बाघाईदे जाँदा मरेको अवस्थामा बाघ धेरै भेटिएका हुन्। गत आवामा निकुञ्जमा तीन वटा बाघ मृत भेटिएका थिए। सन् २०२२ को राष्ट्रिय बाघ गणनाअनुसार चितवन राष्ट्रिय निकुञ्जमा एक सय २८ वटा वयस्क बाघ रहेका छन्। देशभर बाघको संख्या तीन सय ५५ रहेको छ।

### तपाईंको आज

पण्डित : ब्रम जी

- मेष** : बौद्धिक क्षमता।
- बृष** : प्रतिभा सम्पन्नता।
- मिथुन** : शिक्षामा उन्नति।
- कनकट** : पारिवारिक सुख।
- सिंह** : धन वृद्धि सञ्चय।
- कन्या** : प्रेम प्रसंग, मित्र सुख।
- तुला** : सुख समृद्धि हुने।
- वृश्चिक** : भ्रमण अवसर हुने।
- धनु** : अवसर प्राप्त।
- मकर** : वाद विवादबाट बच्नु।
- कूभ** : पुरस्कार प्राप्त लाभ।
- मीन** : नयाँ कार्य हुने।

राशिफलले जस्तो दिनको संकेत गरेपनि कर्म गर्दा फल राम्रै पाइन्छ।

## महत्वपूर्ण टेलिफोन नम्बरहरू

जनकपुरधाम ०४१

बारुण यन्त्र	५२००११	विद्युत फ्युज शाखा	५९०८३४, ५९०८३५
प्रहरी (हण्टीङ्गलाईन)	४२००९९, ४२०२९९, १००	साह केबुल	५२४७२२
एम्बुलेन्स (रेडक्रस)	१०२	जानकी केबुल	५२३७२८
एम्बुलेन्स (मेडिकल कलेज)	५२६०९०, ५२६०९१	म्याक्स टीभी	०४१-५९०८९७, ९८०९६६८६५२
एम्बुलेन्स (हिमालय युवा क्लब)	९८०४८५१२६	नगर सेफ्टी टैंक सफाई सेवा	५२१२६२
अञ्चल अस्पताल	५२००३३	मुजेलिया प्रहरी चौकी	५२०७५०
जनकपुर सिटी हस्पिटल भानुचोक	५२२०११, ५२५४९९	सशस्त्र प्रहरी मुजेलिया	५२७२९३, ५२७८००
नेपाल शिक्षा संघ (एम्बुलेन्स)	९८०९६४४४५५, ९८५४०२८२९६	बुद्ध एयर	५२५०२२
जानकी हेल्थकेयर सेन्टर रामानन्द चोक	५२५३४१	यति एयरलायन्स, शिवचोक	५९०३०१/५९०३०२
रक्तसंचार (रेडक्रस)	५२०८७०	होटल मानकी	९८५८९३३४, ९८५८९३३४
ॐ शक्ति अध्ययन अनुसन्धान केन्द्र (एम्बुलेन्स)	९८५४०२७७३४	होटल रामा	५२००५९, ५२३८५४
कृष्णा नर्सिङ्गहोम	५२९१९८	वेलकम होटल	९८०९६२००६५, ९८०९६२००६४
विरेन्द्र डेन्टल हेल्थ केयर	५२८४३७	गौतम होटल, बर्दिबास	०४४-५५००३४
आँखा अस्पताल	५२०३९७	जलेश्वर अस्पताल	०४४-५२००७०
रेडियो टुडे (९१ मेगाहर्ज)	९८०९६२६०२६	प्रहरी (जलेश्वर)	०४४-५२०००९
एयर पोर्ट	५२००५८, ५२००५२	एम्बुलेन्स (जलेश्वर)	०४४-५२०१००
		विद्युत (जलेश्वर)	०४४-५२००६६, ५२०१६६

### जानकी मन्दिर प्रत्येक दिन

बिहान टोका खुल्ने समय : ०५:०० बजे

बिहान पूजा आरती : ०७:३० बजे

बिहान टोका बन्द : १२:०० बजे

अन्न क्षेत्र : मिश्रक भोजन

दिउँसो टोका खुल्ने समय : ०४:०० बजे

सन्ध्या पूजा आरती:सोभित : ०७:३० बजे

---

### राम मन्दिर प्रत्येक दिन

बिहान टोका खुल्ने समय : ०५:०० बजे

मंगल आरती : ०७:३० बजे

महापसाद भोग : १२:०० बजे

दिउँसो टोका खुल्ने समय : ०३:३० बजे

सन्ध्या पूजा आरती सौभित : ०७:०० बजे

रात्रि भोग : ०९:१५ बजे

पट बन्द : ०९:१५ बजे



वर्षामा आउने सम्भावित बाढीबाट जोगिन सप्तरीको हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका -१ स्थित सप्तकोशी ब्यारेजको किनारामा बोरोमा बलुवा भरेर निर्माण गरिएको अस्थायी तटबन्ध। तस्वीर : रासस

## साना तथा घरेलु उद्योगले देशको अर्थतन्त्र उकास्ने : राष्ट्रपति पौडेल

काठमाण्डु । राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले साना तथा घरेलु उद्योगले देशको अर्थतन्त्र उकास्न महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने बताउनुभएको छ।

भृकुटीमण्डपमा १७औँ अन्तराष्ट्रिय औद्योगिक व्यापार मेला तथा घरेलु उद्योग महोत्सवको बुधवार उद्घाटन गर्दै राष्ट्रपति पौडेलले राज्यले साना तथा घरेलु उद्योगको प्रवर्द्धनमा विशेष नीति अवलम्बन गर्नुपर्ने बताउनुभयो।

नेपाल घरेलु तथा साना उद्योग महासङ्घको आयोजनामा बुधवारदेखि सुरु भएको महोत्सव वैशाख ३० गतेसम्म सञ्चालन हुनेछ। महोत्सवमा उद्योग, वाणिज्य तथा आपूर्तिमन्त्री दामोदर भण्डारीले मन्त्रालयले स्वदेशी वस्तुको उपभोग निर्देशिका चाँडै ल्याउने तयारी गरिरहेको बताउनुभयो। उक्त निर्देशिकाले स्वदेशी उत्पादन स्वदेशमै खपत गर्ने राज्यको नीतिमा जोड दिने उहाँको भनाइ छ। श्रम, रोजगार तथा सामाजिक सुरक्षामन्त्री



डोलप्रसाद अर्यालले वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएकाहरूलाई स्वदेशमै रोजगार दिन मन्त्रालयले केही नवीन अवधारणा ल्याउने तयारी गरिरहेको बताउनुभयो। युवालाई स्वरोजगारमा जोड्न सञ्चयी सरकारको नेतृत्वमा रोजगार मेला आयोजना गरिने उहाँले जानकारी दिनुभयो। महासङ्घका अध्यक्ष उमेशप्रसाद सिंहले मुलुकको अर्थतन्त्र सन्तोषजनक नरहेको गुनासो गर्नुभयो। निर्यातले मात्रै राज्य बाँच्न सक्ने परिस्थिति नहुँदा उद्योग र उत्पादन क्षेत्रमा

राज्यले विशेष नीति ल्याउनुपर्नेमा उहाँले जोड दिनुभयो।

स्वदेशी व्यापारलाई अनलाइनमा पुर्याउन बजेट छुट्टाउने, महिला उद्यमीलाई कर छुट्टा गरी प्रोत्साहन गर्ने, हरेक स्थानीय तहमा औद्योगिक ग्राम स्थापना र सञ्चालन गर्ने लगायत कार्यक्रम आगामी बजेटमा समावेश गराउन महासङ्घका अध्यक्ष सिंहले सरकारलाई सुझाव दिनुभयो। महोत्सवमा घरेलु उद्योगका दुई सयभन्दा बढी स्टल प्रदर्शनमा राखिएका छन्। रासस

## कानून दिवस मनाइयो

काठमाण्डु । राष्ट्रपति रामचन्द्र पौडेलले कानून दिवस २०८१ का अवसरमा सर्वोच्च अदालतद्वारा अदालत परिसरमा आयोजित जलपान समारोहमा सरिक हुनुभयो।

त्यस अवसरमा त्यहाँ आउनुभएका पाहुनाहरूलाई

प. धान न्यायाधीश विश्वम्भरप्रसाद श्रेष्ठले स्वागत गर्नुभयो। समारोहमा उपराष्ट्रपति रामसहायप्रसाद यादव, प्रधानमन्त्री पुष्पकमल देवराज 'प्रचण्ड', सभामुख देवराज घिमिरे, राष्ट्रियसभाका अध्यक्ष नारायण दाहाल, उपप्रधानमन्त्री तथा परराष्ट्रमन्त्री नारायणकाजी श्रेष्ठ, उपप्रधानमन्त्री तथा गृहमन्त्री रवि लामिछाने र कानून, न्याय तथा संसदीय मामिलामन्त्री पदम गिरीलगायत नेपाल सरकारका उच्च पदस्थ अधिकृत रहनुभएको थियो। समारोहमा सर्वोच्च अदालत, उच्च अदालत र जिल्ला अदालतका न्यायाधीश, नेपाल बार एसोसिएसनका अध्यक्ष तथा पदाधिकारी, सर्वोच्च बार एसोसिएसनका अध्यक्ष तथा पदाधिकारी, वरिष्ठ अधिवक्ता तथा अधिवक्ताहरू तथा सञ्चारकर्मीको उपस्थिति रहेको थियो। सो अवसरमा सर्वोच्च अदालतका मुख्य रोजपट्टार देवेन्द्र ढकालले आतिथ्यहरूलाई स्वागत गर्दै जलपान समारोहमा सरिक हुन अनुरोध गर्नुभएको थियो।

कानून दिवसकै अवसरमा प्रधानन्यायाधीश श्रेष्ठले स्वदेश



तथा विदेशमा रहनुहुने सम्पूर्ण नेपालीलाई शुभकामना व्यक्त गर्दै नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको संवैधानिक सर्वोच्चता, विधिको शासन, मौलिक अधिकार तथा मानवअधिकारको पूर्णरूपमा प्रत्याभूत गरी न्यायपूर्ण समाजको स्थापना गर्न कानून दिवसले सबैमा सकारात्मक सोच र भावना प्रदान गर्न सकोस् भनी कामना गर्नुभएको छ।

"न्यायपालिकाको क्रमिक र समयसमयमा सुधारको विषय न्यायपालिका मात्रको नभई यसका सबै सरोकारवालाको साझा चासो र सरोकारको विषय हो भन्ने कुरामा म विश्वस्त छु", उहाँको शुभकामना सन्देशमा भनिएको छ, "न्याय सम्पादनको कार्यलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि यसका सरोकारवाला निकायहरू महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय एवं नेपाल बार एसोसिएसनलगायतका अन्य निकायहरूको समन्वय र सहकार्य सदैव आवश्यक र अपेक्षित रहन्छ।" उहाँले सरोकारवाला निकायहरूबाट प्राप्त हुँदै आएको सकारात्मक सहयोग र समन्वयको कारणले सबै तहका अदालतहरूमा

विगतका वर्षहरूका तुलनामा यस वर्ष विशेषतः पुराना मुद्दाको फछ्वाँट बढी भएको तथ्याङ्कबाट देखिएको पनि सो सन्देशमा उल्लेख गर्नुभएको छ। शुभकामना सन्देशमा भनिएको छ, "नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको स्वतन्त्र, निष्पक्ष र सक्षम न्यायपालिकाको माध्यमबाट पहुँचयोग्य तथा जनआस्थाप्राप्त आधारित न्यायिक पद्धतिको विकास गरी कानूनको शासनको प्रवर्द्धन गर्न आजको यस विशेष दिनले हामी सबैलाई थप होसला र प्रेरणा प्रदान गर्ने विश्वास मैले लिएको छु।" विधिको शासन, स्वतन्त्र न्यायपालिका तथा शक्ति पृथकीकरणको मूल्य मान्यताप्रति पूर्ण प्रतिबद्ध हुँदै न्यायिक पद्धति र न्यायपालिकाको संस्थागत सुधारमार्फत नागरिकका हक अधिकारको संरक्षण गर्न सन्देशमा कोसेढुङ्गाको रूपमा रहेको उक्त दिनको महत्त्व आज पनि उचितकै रहेको प्रधानन्यायाधीश श्रेष्ठको भनाइ छ। नेपालमा प्रधान न्यायालय ऐन, २००८ लागू भएको दिनको सम्झनामा वैशाख २६ गते कानून दिवसका रूपमा मनाउने गरिएको छ। रासस

## सरकारी खर्चको प्रभावकारिता बढाउन सार्वजनिक लगानी व्यवस्थापन कार्ययोजना

काठमाण्डु । सरकारी खर्चको प्रभावकारिता बढाउन पाँच वर्षे कार्ययोजना कार्यान्वयनमा आएको छ। सरकार, सार्वजनिक संस्थान र सार्वजनिक-निजी लगानीको अवधारणाअनुरूप सञ्चालित आयोजनामा हुने लगानीको प्रभावकारिता बढाउन राष्ट्रिय योजना आयोगले 'सार्वजनिक लगानी व्यवस्थापन कार्ययोजना, २०८१/८२-२०८५/८६' कार्यान्वयनमा ल्याएको हो।

यो कार्ययोजना आयोगको यही वैशाख ११ गतेको बैठकबाट स्वीकृत भएको थियो।

सार्वजनिक लगानीको प्रभावकारिता बढाउने, पुँजीगत खर्च बढाउने र विकास पूर्वाधार आयोजनाको काममा गति दिन दीर्घकालीन रणनीति आवश्यक रहेकाले यो कार्ययोजना ल्याइएको आयोगका सूचना अधिकारी डा दिवाकर सुब्बाले जानकारी दिनुभयो।

तीनवटै तहका सरकारले सार्वजनिक पूर्वाधारलगायत विकास निर्माणका लागि छुट्टायाएको बजेटको ठूलो हिस्सा खर्च गर्न नसक्ने अवस्था अहिले विद्यमान छ। निर्धारित समयमा विनियोजित रकम खर्च हुन नसक्दा एकातर्फ आयोजनाको लागत र समय बढ्ने गरेको छ भने अर्कोतर्फ जनताले समयमा नै सेवा सुविधा उपयोग गर्नबाट वञ्चित हुनुपरेको अवस्था छ। यो समस्या समाधानका लागि

कार्ययोजनाले विभिन्न सातवटा लक्ष्य निर्धारण गरेको छ।

राष्ट्रिय परियोजना बैकलाई चरणबद्ध रूपमा सुधार गर्ने गरी कार्ययोजनाले पहिलो लक्ष्य निर्धारण गरेको छ। त्यस्तै, नियमित र पारदर्शी केन्द्रीय अनुगमनमार्फत् पुँजीगत परियोजना पोर्टफोलियोलाई व्यवस्थित गर्ने, बजेटमा समावेश गरिएका लगानी परियोजनामा पारदर्शिता अभिवृद्धि गर्ने र सार्वजनिक संरचना तथा पूर्वाधारको नियमित मर्म र सन्धारका लागि निर्देशिका तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने गरी लक्ष्य निर्धारण भएका छन्।

सार्वजनिक खरिदको प्रभावकारी तथा पारदर्शी अनुगमन हुने सुनिश्चितता गर्न विद्युतीय सार्वजनिक खरिद प्रणालीमा सुधार गर्ने, सार्वजनिक संस्थान तथा सार्वजनिक निजी साझेदारीमार्फत् हुने लगानी परियोजनाको केन्द्रीय निगरानी तथा निरीक्षणमा सुधार गर्ने र परियोजना व्यवस्थापन सुदृढीकरण गर्न आवश्यक प्रबन्ध गर्ने जस्ता लक्ष्य कार्ययोजनामा राखिएका छन्।

यो प्रत्येक लक्ष्य हासिल गर्नका लागि सम्पादन

गर्नुपर्ने प्रमुख कार्य र सोका लागि जिम्मेवार निकाय तथा अधिकारी पनि कार्ययोजनामा नै तोकिएको छ।

साथै प्रमुख कार्यअन्तर्गत सम्पादन गरिनुपर्ने क्रियाकलाप र त्यससम्बन्धी समय सीमा एवं आवश्यक पर्ने

तहको सरकारका पनि विभिन्न निकायबाट दोहोरो रकम विनियोजन हुने गरेको छ। साथै कार्य जिम्मेवारी छुट्टयाउने प्रष्ट सीमा रेखाको अभावमा झोतको कुशल विनियोजन एवं सही उपयोग हुन सकेको छैन। सरकारले वार्षिक बजेट छुट्टयाउँदा आयोजना तथा कार्यक्रमको छनोटमा कुशलता नदेखिएको भन्दै आलोचना हुने गरेको छ। यो कार्ययोजना लागू भएपछि पूर्णतया तयारी नभएका कार्यान्वयन तथा प्राविधिकरूपमा सम्भाव्य नरहेका आयोजना वा कार्यक्रममा बजेट विनियोजन नहुने थिति बस्ने अपेक्षा गरिएको छ। पूर्व तयारी बिनाका आयोजनामा बजेट छुट्टायाउँदा अथुरा, अपुरा वा बीचमा छोड्नुपर्ने आयोजनाको संख्या ठूलो परिमाणमा रहेको छ।

यसले गर्दा सार्वजनिक झोतको प्रभावकारी र जवाफदेही उपयोगमा प्रश्नचिह्न खडा हुने गरेको छ।

सरकारले सार्वजनिक खरिदसँग सम्बन्धित प्रक्रियालाई चुस्त, प्रतिस्पर्धी एवं पारदर्शी बनाउनका लागि विद्युतीय खरिद

प्रणाली अवलम्बन गरेको छ। तर सबै किसिम र विधिमा खरिद कार्यलाई विद्युतीय प्रणालीमा आबद्ध गर्न नसक्दा अझै पनि कतिपय सार्वजनिक खरिद प्रक्रियामा पारदर्शिता र प्रतिस्पर्धात्मक अवसरको सुनिश्चितता सिर्जना हुन नसकेको गुनासो आउने गरेका छन्।

आयोजनासँग सम्बन्धित जिम्मेवार अधिकारीको छोटो समयमा नै सरुवा हुने परिपाटीले एकातर्फ कर्मचारीको दक्षता विकासमा असर पारेको छ भने अर्कोतर्फ आयोजना निर्माण वा सञ्चालनमा ढिला सुक्ती भइरहेको छ।

यसले पनि सार्वजनिक लगानीको प्रभावकारिता अभिवृद्धिमा अवरोध सिर्जना हुन पुगेको छ।

यसै, निर्माण सम्पन्न भई सञ्चालनमा गएका पूर्वाधार वा अन्य प्रणालीको सञ्चालनको क्रममा नियमित मर्मसन्धार हुने सुनिश्चित गर्न नसक्दा एकातर्फ सेवाग्राहीले नियमितरूपमा गुणस्तरीय वस्तु तथा सेवा उपयोग गर्न सकेका छैनन् भन्ने अर्कोतर्फ त्यस्ता संरचनाको पुनःनिर्माणमा ठूलो धनराशि खर्च गर्नुपरेको अवस्था छ।

यी विविध समस्याको समाधानका लागि एकीकृत स्वरूपमा सार्वजनिक लगानी व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्ययोजना ल्याइएको आयोगले जनाएको छ। रासस



## एटीआईको कार्यशाला काठमाडौँमा

काठमाण्डु । आन्तरिक राजस्वको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि सहकार्य गर्दै आएको अन्तर्राष्ट्रिय संस्था एडिस ट्याक्स इनिशिएटिभ (एटीआई) को क्षेत्रीय प्राविधिक बैठक नेपालमा जारी छ। काठमाडौँमा जारी बैठकमा एटीआई सदस्य १६ मुलुकका कर प्रशासक, विज्ञ र विकास साझेदारका प्रतिनिधि गरी ६० जनाभन्दा बढी सहभागी रहेका छन्। कार्जिस्ल अन इकोनोमिक पोलीसी (सिईपी) र जर्मन इन्स्टिच्युट फर डेभलपमेन्ट एण्ड सस्टेनेबिलिटीसँगको सहकार्यमा आन्तरिक राजस्व विभागले कार्यक्रमको आयोजना गरेको हो। कार्यक्रमको प्रमुख प्रमुख उद्देश्य कर प्रणालीको निष्पक्षता, पारदर्शिता, दक्षता र प्रभावकारितामा सुधारका लागि सहकार्य गर्नु रहेको छ। गत वर्ष फिलिपिनको मिनिलामा सम्पन्न

क्षेत्रीय कार्यशालाले एटीआईको कार्यशाला काठमाडौँमा आयोजना गर्ने निर्णय गरेको थियो। कार्यशालाको बुधवार एक समारोहकाबीच अर्थ मन्त्रालयका सचिव (राजस्व) डा. रामप्रसाद घिमिरेले उद्घाटन गर्नुभएको थियो। उहाँले नेपालमा बैठक राखिएको र विभागलाई कार्यक्रमको सह-आयोजकको भूमिका प्रदान गरेकामा धन्यवाद दिँदै सदस्य देशहरूले भेटिएका वित्तीय चुनौती सामना गर्न कार्यशाला फलदायी हुने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो। घिमिरेले सदस्य मुलुकहरूबीचको सहकार्य थप बलियो, कर प्रशासनलाई पारदर्शी, जवाफदेही र प्रभावकारी बनाउन तथा वित्त परिचालनमार्फत् समावेशी र दिगो विकासको लक्ष्य हासिल गर्ने दिशामा अघि बढ्न कार्यशालाले मागदर्शन गर्ने पनि बताउनुभयो। साथै राजस्व

परिचालन र कर छुट्टासम्बन्धी नीतिहरूमा समीक्षा गर्दै आगामी दिनमा लिनुपर्ने नीतिबारे सामूहिक धारणा बनाउने पनि उहाँले अपेक्षा व्यक्त गर्नुभयो। कार्यशाला उद्घाटनशत्रमा एडिस कर सञ्चालक समितिका एलिस्टेयर् लोबोले कार्यशालाको उद्देश्य र कार्यक्रमबारे जानकारी दिनुभयो। एटीआईले स्थापनादेखि नै विकास साझेदार संस्था र साझेदार मुलुकबीच राम्रो सहकार्य गर्दै आएको जानकारी दिँदै आगामी दिनमा सहकार्यले थप गति पाउने बताउनुभयो। उहाँले सदस्य राष्ट्रहरूले दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्न सहयोगी हुने कर प्रणाली अपनाउनुपर्नेमा जोड दिनुभयो। एटीआईको घोषणापत्रअनुसार कर खर्चको पारदर्शिता बढाउन, लागत लाभ मूल्याङ्कन सहज बनाउन तथा करदातामाथिको करभार घटाएर विश्वास जित्नेगरी काम गर्नुपर्ने छ।

**गणेशमान चारनाथ नगरपालिका**  
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय  
विरेन्द्रबजार, धनुषा  
मधेश प्रदेश, नेपाल

**बोलपत्र संशोधनको सूचना**

मिति २०८१०१०७ गतेका दिन गणेशमान चारनाथ नगरपालिकाको कार्यालय द्वारा आव्हान गरिएको देहाय बमोजिमको सूचनाहरूमा देहाय बमोजिम हुनुपर्नेमा अन्यथा भएकोले सच्याइएको छ।

सि. नं.	बोलपत्र	हुनुपर्ने
१.	GCM/NCB/ Works/ 05/2080-81	सूचना प्रकाशन मिति २०८१०१०७ बोलपत्र पेश गर्ने अन्तिम मिति २०८१०२१०८ बोलपत्र खोल्ने मिति २०८१०२१०८

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

## राष्ट्रिय हातीपाइले रोग निवारण कार्यक्रम

२०८१ बैशाख १६ गतेदेखि २८ गतेसम्म आम औषधि सेवन अभियानमा सबै जान हातीपाइले रोग (फाइलेरिया) विरुद्ध औषधि सेवन गरौं। असक्त, अपांग र कुरूप गराउने, दीर्घ रोगबाट आफू पनि बचौं, अरुलाई पनि बचाऔं।

### महत्त्वपूर्ण जानकारी

- १) लक्ष्य नदेखिए पनि शरीरमा हातीपाइले रोग परजीवी हुन सक्छ।
- २) यो रोग लागि सकेपछि पुरै निको पार्न सकिदैन।
- ३) बेलैमा औषधि खाएमा शरीरको परजीवी, नष्ट हुन्छ रोग लाग्दैन र परिवार तथा समुदायका अरुलाई सार्दैन।
- ४) आम रूपमा सेवन गरिने हातीपाइले विरुद्धका औषधिहरू अत्यन्तै प्रभावकारी र सुरक्षित छन्।



**स्वास्थ्य कार्यालय**  
गौर सौतहट





# म्यान्मामा विस्थापितहरूको संख्या ३० लाख : राष्ट्रसङ्घ

एएफपी

याङ्गन। म्यान्मामा विस्थापित व्यक्तिहरूको संख्या तीस लाख पुगेको संयुक्त राष्ट्रसङ्घले बताएको छ। यीमध्ये अधिकांश सेनाको सन् २०२१ को विद्रोहबाट सुरु भएको द्वन्द्वका कारण आफ्नो घर छोड्न बाध्य भएका छन्।

लोकतन्त्रको अल्पकालीन प्रयोगपछि आइ सान सु कीको सरकारलाई पतन गराउने विद्रोहपछि करिब २७ लाख पलायन भएका छन्। यो सैन्य विद्रोहले स्थापित जातीय सशस्त्र समूहहरूमा नयाँ भडप सुरु गर्‍यो र दर्जनौँ 'पिपुल्स डिफेन्स फोर्स' बललाई जन्मायो। तिनीहरूलाई दबाउन सेना असफल भएको छ।

म्यान्मा सन् २०२४ मा गहिरो लोकतन्त्रको अल्पकालीन प्रयोगपछि आइ सान सु कीको सरकारलाई पतन गराउने विद्रोहपछि करिब २७ लाख पलायन भएका छन्। यो सैन्य विद्रोहले स्थापित जातीय सशस्त्र समूहहरूमा नयाँ भडप सुरु गर्‍यो र दर्जनौँ "पिपुल्स डिफेन्स फोर्स" बललाई जन्मायो।

मानवीय सङ्कटको मुखमा छ", राष्ट्रसङ्घीय आवासीय संयोजकले सोमबार जारी गरेको विज्ञापितमा बताउनुभएको छ। विज्ञापितअनुसार विस्थापितमध्ये एक तिहाई



बालबालिका रहेको अनुमान गरिएको छ। गत वर्षको अन्वयदेखि जातीय सशस्त्र समूहहरूको गठबन्धनले उत्तरी शान राज्यमा आक्रमण सुरु गरेपछि तीस लाखमध्ये करिब आधा विस्थापित भएको विज्ञापितमा उल्लेख छ।

गरेपछि जुताका लागि सबैभन्दा ठूलो खतरा सिर्जना गरेको छ। म्यान्मामाको सीमावर्ती क्षेत्रमा जातीय सशस्त्र समूहहरूको बाहुल्य छ। तीमध्ये धेरैले सन् १९४८ मा बेलायतबाट स्वतन्त्र भएपछि स्वायत्तता र आकर्षक स्रोतहरूको नियन्त्रणलाई लिएर सेनासँग लडिरहेका छन्।

संयुक्त राष्ट्रसङ्घले विशेषगरी मे-जुन चक्रवातको मौसमअघि राहत कार्यमा गम्भीर आर्थिक अभावले बाधा पुऱ्याइरहेको बताएको छ।

गत वर्ष चक्रवात मोचाले पश्चिमी म्यान्मामाको रखाइन राज्यमा प्रहार गरेको र कम्तीमा एक सय ४८ जनाको ज्यान गएको थियो। अराकान आर्मी र सेनाबीचको द्वन्द्वका कारण नोभेम्बरदेखि चर्चामा आएको पश्चिमी रखाइन राज्यमा हाल तीन लाख ५५ हजारभन्दा बढी मानिस विस्थापित भएको संयुक्त राष्ट्रसङ्घले जनाएको छ।

आक्रमक कारवाहीले र चीन सीमामा धेरै क्षेत्र र लाभदायक व्यापार क्रसिडलाई कब्जा गरेको छ।

यसले सत्ता कब्जा

# युक्रेनका थप दुई गाउँ कब्जा गरेको रुसको भनाइ

एएफपी

मस्को। रुसले युक्रेनका थप दुई सीमावर्ती गाउँ कब्जा गरेको बुधबार बताएको छ। यसमा दुई वर्षअघि आफ्ना रुसी सेनालाई पछाडि धकेलिएको खार्किभ क्षेत्र पनि समावेश छ।

मस्कोले हालका महिनाहरूमा मोर्चामा अग्रता हाँसल गरेको छ। किएभले

मस्कोले फेब्रुअरीमा कब्जा गरेको थियो। युक्रेनी सेनामा गोला-बारूदको गम्भीर अभावको फाइदा उठाएर रुसले उत्तरपूर्वमा नयाँ आक्रमणको तयारी गरिरहेको हुनसक्छ भन्नेमा युक्रेनका अधिकारीहरू चिन्तित छन्। युक्रेनका कमाण्डर-इन-चिफ अलेक्जेन्डर सिस्कीले अप्रिलमा किएभ तीन वटा गाउँबाट पछि हटेको

परिचामी सहयोगको महत्त्वपूर्ण आपूर्तिको प्रतीक्षा गरिरहेको बेला रुसले युद्धमैदानमा आफ्नो जनशक्ति र हतियारको फाइदाका कारण दबाव बढाएको छ। रुसी रक्षा मन्त्रालयले उसको सेनाले 'खार्किभ क्षेत्रमा क्रिसिडका गाउँ' र 'डोनेट्स्क पिपुल्स रिपब्लिकमा नोभोकार्लिनोभ' लाई मुक्त गरेको जनाएको छ। क्रिसिडका सङ्कटयुक्त युक्रेनी गढ कुपियान्स्कबाट करिब २० किलोमिटर टाढा छ भने नोभोकार्लिनोभ अविडभकाबाट करिब १० किलोमिटर उत्तरमा छ। यी गाउँलाई

र अगाडिको रक्षा गर्नका लागि किल्लाको नयाँ लाइन बनाइरहेको स्वीकार गर्नुभएको थियो। अलगरूपमा रुसी रक्षा मन्त्रालयले किएभले रातभर हवाई आक्रमण गरेपछि युक्रेनी आक्रमण सुरु गरेको बताएको छ। "रुसी ऊर्जा सुविधाहरूमा क्षति पुऱ्याउन किएभ शासनको प्रयासको जवाबमा आज बिहान रुसी सङ्घको सशस्त्र सेनाले युक्रेनको सैन्य-औद्योगिक परिसरको ऊर्जा सुविधा तथा उद्यमहरूविरुद्ध सामूहिक आक्रमण सुरु गरेको छ", मन्त्रालयले भनेको छ।



# आईपीएलमा धमाका गर्ने सुनिल नारायणलाई विश्वकपमा इन्ट्री पाएन



काठमाण्डु। हरेक खेलाडीले करिअरमा कुनै न कुनै समय खराब लयको सामना गर्नुपर्छ। अ. ल. च. न. खेपुपर्ने मात्र होइन, टोलीबाट बाहिर जानुपर्ने जोखिम पनि उतिकै हुन्छ। अफ इन्डियन प्रिमियर लिग (आईपीएल) मा त फ्रेन्चाइज टिमले रिलिज गरिदिने सम्भावना धेरै हुन्छ। कोलकाता नाइट राइडर्सका क्याप्टेन विपिन अलराउण्डर सुनिल नारायणको पछिल्ला तीन संस्करण ब्याटिङमा प्रदर्शन सम्भन्धन लयक थिएन। सन् २०२३ को सिजनमा उनले १४ खेलेमा २१ रन जोड्दा ११ विकेट लिएका थिए। त्यसअघि २०२२ मा ७१ रन बनाउँदा ९ विकेट लिएका थिए। २०२१ मा ६२ रन र १६ विकेट, २०२० मा १२१ रन र ५ विकेट, अनि २०१९ मा १४३ रन र १० विकेट।

एकपछि अर्को सिजन राम्रो प्रदर्शन गर्न नसकेपछि कोलकाताका समर्थकले भन्न थालेका थिए, सुनिल नारायण अब बुढो भए, खेल्न सक्दैनन्। बरु उनका लागि खर्चिएको ६ करोड भारुमा अर्को राम्रो म्याच विनर आउन सक्ने समर्थकको तर्क थियो। तर कोलकाताले २०२४ मा पनि ३६ वर्षीय सुनिल नारायणलाई निरन्तरता मात्र दिइए, ओपनरका रूपमा खेलायो। उनले पनि ब्याटिङ र बलिङमा दमदार प्रदर्शनबाट टिमको विश्वासलाई सही साबित गरिदिएका छन्।

यस सिजनमा कोलकाताले ११ मध्ये ८ मा जित र ३ मा हारसहित ६ अंकका साथ शीर्ष स्थानमा छ। टिमलाई शीर्ष स्थानमा राख्न महत्त्वपूर्ण भूमिका खेलेका उनले एक शतक, ३ अर्धशतकसहित ४६१ रन बनाउँदा १४ विकेट लिएका छन्। जबकी यसअघि २०१८ को सिजनमा बनाएको ३५७ रन नै उनको सर्वाधिक स्कोर थियो। यो सिजन उनले १६ अप्रिलमा राजस्थान रोयल्सविरुद्ध इडेन गार्डेनमा ५६ बलमा १३ चौका र ६ छक्कासहित १०९ रनको शतकीय इनिङ खेले। विपिन अलराउण्डर सुनिल नारायणको यो आईपीएल मात्रै नभई करि अर्कै पहिलो शतक थियो। ५

मेमा लखनऊविरुद्ध ३९ बलमा ६ चौका र ७ छक्कासहित ८१ तथा अघिल्लो महिना दिल्लीविरुद्ध ३९ बलमा ७ चौका र ७ छक्कासहित ८५ रनको इनिङ खेले। अफरिसन बलिङ गर्ने उनी पावर प्ले र मध्यक्रममा त्यति नै प्रभावशाली प्रदर्शन गरेका छन्। २०१२ मा कोलकाताबाट राजस्थान रोयल्सविरुद्ध ८ अप्रिलमा डेब्यू गर्दा उनी २३ वर्षका थिए। कोलकातालाई पहिलो उपाधि जिताउन भूमिका खेलेका उनी २४ विकेटका साथ प्लेयर अफ द टुर्नामिन्ट चुनिएका थिए। २०१४ मा कोलकाताले दोस्रो पटक आईपीएल उपाधि जिता उनले २१ विकेट लिएका थिए।

मलाई लाग्छ, सबैभन्दा महत्त्वपूर्ण कुरा राम्रो सुरुवात गर्नु हो। सपोर्ट स्टाफ (टिम म्यानेजमेन्ट) ले मलाई साथ दिए, कोचिङ स्टाफले मेरा लागि काम गरे, यो पटक फेरि राम्रो लयमा देखिएका सुनिलले लखनऊविरुद्ध प्लेयर अफ द म्याच चुनिएपछि भने, 'आशा छ, बाँकी प्रतियोगिता पनि राम्रो हुनेछ। कोलकाताले दुई पटक उपाधि जिताका कप्तान गौतम गम्भीर यस पटक मेन्टरको रूपमा फर्किएका छन्। २०१८ मा गम्भीरले दिल्ली क्यापिटल्सबाट आईपीएल खेलेपनि खराब प्रदर्शनले बीचमै कप्तानी छाडेका थिए।

२०२२ र २०२३ मा गम्भीर लखनऊ सुपर जायन्ट्समा थिए। यो पटक कोलकातामा मेन्टरका रूपमा आएका उनले आफ्नो आत्मविश्वास बढाएको सुनिल बताउँछन्। 'गम्भीरले मलाई कनिफेन्स दिँदै ओपनरको रूपमा खेल्नु भन्ने आशवासन दिए, राजस्थानविरुद्ध शतक हानेपछि नारायणले भनेका थिए, 'मटोलीलाई सबै खेलमा धेरै राम्रो सुरुवात दिलाउन चाहन्छु।' यद्यपि त्यो खेलमा कोलकाता २ विकेटले पराजित भएको थियो। तर उनले ओपनरको भूमिका पाइरहे।

आईपीएलमा उत्कृष्ट प्रदर्शनसँगै टी-२० विश्वकप खेल्ने वेष्टइण्डिज टिममा उनको पुनरागमनबारे समेत चर्चा सुरु भयो। वेष्टइण्डिजले

अर्को महिना अमेरिकासँग मिलेर टी-२० विश्वकपको आयोजना गर्दैछ। अनि, पाकिस्तानका तीव्र गतिका बलर मोहम्मद आमिर र मोहम्मद वासिम पनि सन्यास फिर्ता लिएर विश्वकप छनोट प्रक्रियामा छन्। त्यसैले सुनिल नारायण पनि सन्यास फिर्ता लिँदै वेष्टइण्डिजबाट टी-२० विश्वकप खेल्नसक्ने अनुमान थियो।

वेष्टइण्डिजका टी-२० कप्तान रोभम्यान पावेलले समेत अघिल्लो महिना उनलाई टोलीमा फर्काउन प्रयास गर्ने बताएका थिए। तर सुनिल नारायणले सन्यास फिर्ता नलिने अडान लिए। 'मेरो हालको प्रदर्शनले मानिसहरू सन्यास फिर्ता लिएर आगामी टी-२० विश्वकप खेल्न उत्प्रेरित गरेका छन्' वेष्टइण्डिजले टी-२० विश्वकप खेल्ने टोली घोषणा गर्नु अघि नै उनले २३ अप्रिलमा इन्टरग्राममा लेखे, 'म त्यो निर्णयबाट कहिल्यै निराश हुन। मेरो वेष्टइण्डिजको टोलीमा फर्किने ढोका बन्द छ।' कमजोर प्रदर्शन गरेका टिमले विश्वास गरेकाले यो पटक विश्वकप टोलीमा पर्न नचाहेको मानिन्छ। २०१२ मा वेष्टइण्डिजले पहिलो पटक टी-२० विश्वकप जिता सुनिल नारायणले ९ विकेट लिँदै उत्कृष्ट प्रभाव छोडेका थिए। २०१६ मा वेष्टइण्डिज प्रतियोगिता लागेपछि ब्याटिङको रूपमा मात्रै उनी टोलीमा पर्न सकेनन्। फाइनलमा कालीस ब्रेथवेलले इंग्ल्याण्डका बेन स्टोक्सलाई लगातार ४ छक्का प्रहार गर्दै दोस्रो पटक उपाधि जिताएका थिए। सुनिल नारायण २०२१ र २०२२ को टी-२० विश्वकप खेल्न चाहन्थे। तर टोलीमा नपरेपछि २०२३ नोभेम्बरमा नारायणले लिए। यो पटक सन्यास फिर्ता लिएर टिममा फर्किन नचाहेका उनले वेष्टइण्डिज टिममा भएका खेलाडीहरू नै उपाधि दिलाउन सक्षम रहेको प्रतिक्रिया दिएका छन्। उनले अगाडि भने, 'पछिल्लो केही महिनादेखि खेलाडीहरूले कडा मिहिनेत गरेका छन्। हाम्रा अद्भुत समर्थकलाई अर्को उपाधि जिताउन उनीहरू सक्षम छन्।' अनलाईन खबर

# भारी वर्षाले उत्तरी हाइटीमा पहिरो जाँदा १३ जनाको मृत्यु

सिन्ट्या

संयुक्त राष्ट्रसङ्घ। हिंसाप्रस्त हाइटीको उत्तरपश्चिममा भर्खर आएको भारी वर्षाका कारण बाढी र पहिरोमा परी १३ जनाको ज्यान गएको संयुक्त राष्ट्रसङ्घका मानवीय सहायताकर्मीहरूले मङ्गलबार बताएका छन्। मानवीय मामिला समन्वयका लागि राष्ट्रसङ्घीय कार्यालय (ओसिएचए) ले स्थानीय अधिकारीहरूले क्याप-हाइटेनमा पहिरोमा परी १३ जनाको मृत्यु भएको बताएको उल्लेख गरेको छ। पोर्ट-औ-प्रिन्सको राजधानीमा घातक गिरोह हिंसाबाट भागेका धेरै मानिसले देशको उत्तरतर्फ सुरक्षा माग गरेका छन्। यसमा मुलुकको उत्तरी तटसँगै क्याप-हाइटेनमा क्षेत्र पनि सामेल छ। स्थानीय अधिकारीहरूले मुसलधारे वर्षाले घर तथा व्यवसायमा समेत क्षति पुगेको बताएका छन्। आगामी दिनमा राजधानी लगायत अन्य भागमा थप वर्षा र बाढी आउने अपेक्षा गरिएको ओसिएचएले जानकारी गराएको छ। यी भागमा जारी हिंसाबाट विस्थापित मानिसले भारी वर्षाअघि सरसफाइ

चौतीको सामना गरिरहेका थिए। शुरुकारदेखि भारी वर्षा सुरु भएको छ।

ओसीएचएले राजधानीमा भएको हिंसासँग सम्बन्धित विज्ञापितमा हाइटीका अन्तरिम मानवीय संयोजक ब्रुनो मेसले सोलिनो छिमेक र पोर्ट-औ-प्रिन्सको वरपरका क्षेत्रहरूमा बारम्बार आक्रमणको गहिरो मानवीय प्रभावको कडा निन्दा गर्नुभएको बताएको छ। उक्त आक्रमणका कारण मानिसहरू आफ्नो घरबाट भागेका छन्।

"सोलिनोमा पानी, खाना र इन्धनसम्पत्तिको पहुँचमा विचित्र भएका महिला, बालबालिका र पुरुषसहित नागरिक जनसङ्घको घेराबन्दी आधारभूत मानवीय मान्यताको स्पष्ट उल्लङ्घन हो", ब्रुनो मेसले भन्नुभयो, "बासिन्दाहरू आफ्नो घरमा बिना कुनै डर पूरै सुरक्षाका साथ बस्न भागमा थप वर्षा र बाढी आउने अपेक्षा गरिएको ओसिएचएले जानकारी गराएको छ। यी भागमा जारी हिंसाबाट विस्थापित मानिसले भारी वर्षाअघि सरसफाइ

# 'ओरङ्गुटान कूटनीति' सुरु गर्ने मलेसियाको योजना

एएफपी

बालालाम्पुर। मलेसियाले चीनको पाण्डा कूटनीति जस्तै पहलको एक भागका रूपमा पाम तेल खरिद गर्ने देशहरूलाई ओराङ्गुटान उपहार दिन खोजेको कर्माडिटी मन्त्रीले बुधबार बताउनुभएको छ। ओराङ्गुटान अत्यन्तै धैर्यवान र बुद्धिमान स्तनधारी प्राणी हो।

थिनीहरू औसत बाँदरभन्दा ठूला हुन्छन्। एउटा ओराङ्गुटानको तेल एक सयदेखि दुई सय पाउन्डसम्म हुन्छ। दिनको समयमा तिनीहरू धेरैजसो समय आराम गर्छन्। मन्त्री जोहरी अब्दुल घानीले 'ओराङ्गुटान कूटनीति' रणनीतिले पाम तेल व्यापार गर्ने राष्ट्रहरू विशेष गरी इंडो र भारत जस्ता प्रमुख आयातकर्ता क्षेत्रहरूलाई लोपोन्मुख महान् वानर उपहार दिने बताउनुभयो। विश्व वन्यजन्तु कोष (इन्डोन्स्युएफ) का अनुसार ओराङ्गुटानहरू गम्भीर खतरामा छन्। फँडानी, कृषि विस्तार, विशेषगरी पाम तेलको बाँचा र पूर्वाधार विकासका कारण बासस्थानको हानिले



सबैभन्दा ठूलो खतरा रहेका छन्। "ओराङ्गुटान कूटनीतिको सुरुआत गरेर मलेसियाले जैविक विविधताको संरक्षणमा सधैं प्रतिबद्ध रहेको विश्वलाई देखाउनेछ", मन्त्री घानीले सामाजिक सञ्जाल एक्समाफाँट भन्नुभयो। उहाँले पाम तेल कम्पनीहरूलाई मलेसियामा वन्यजन्तुको संरक्षण र प्राविधिक विशेषज्ञता प्रदान गर्न गैरसरकारी संस्थाहरूसँग सहकार्य गर्न आग्रह गर्नुभयो। पर्यावरणविद्हरूले मलेसिया र इन्डोनेसियामा वर्षानेको विनाशलाई बढाउन पाम तेललाई दोष दिएका छन्। यी दुई मुलुकले

विश्वव्यापी उत्पादनको बहुमत पाम तेल उत्पादन गर्दछन्। खाद्य तेल केक, चकलेट र मार्जारिनका साथै सौन्दर्य प्रसाधन, साबुन र स्याम्पुमा प्रयोग गरिन्छ। इन्डोनेसियाको समथदेखि पाण्डा कूटनीतिलाई सट्ट पारको रूपमा प्रयोग गर्दै आएको छ। उसले विदेशी चिडियाखानाहरूमा पाण्डाहरूलाई ऋण मात्र दिन्छ। सामान्यतया कुनै पनि सन्तान जन्मिएको केही वर्षभित्र देशको प्रजनन कार्यक्रममा सामेल हुन फिर्ता गर्नुपर्छ।

# शाही मानहानिको आरोपमा थाई लोकतन्त्र समर्थकलाई कारागार सजाय

एएफपी

बैङ्कक। थाइल्यान्डको एक अदालतले बुधबार शाही मानहानिको आरोपमा एक प्रख्यात लोकतन्त्र समर्थक कार्यकर्तालाई तीन वर्षको कारागार सजाय सुनाएको छ। सरकारले राजा महा विजराजोल्कर्न तथा उहाँको परिवारको रक्षा गर्ने कठोर कानूनअन्तर्गत धेरै मानिसमाथि मुद्दा चलाएर असहमतिलाई दबाउन कठोर लेज-मेजेस्टे कानूनको प्रयोग गरेको आलोचकहरूले बताएका छन्।

सन् २०२० मा युवाहरूको नेतृत्वको प्रदर्शनका नेताहरूमध्ये २७ वर्षीय पुनुपोड जादनोक पनि एक हुनुहुन्थ्यो। राजतन्त्रमा सुधारका लागि अभूतपूर्व अह्वाण गर्न हजारौँ मानिस सडकमा उत्रिएका थिए। थाई लयर्स फर ट्युमन राइट्सका एक प्रतिनिधिले

उहाँलाई सन् २०२० मा राजासँग सम्बन्धित सामाजिक सञ्जाल पोस्टका लागि दोषी ठहर गरिएको बताउनुभयो। "बैककको आपराधिक अदालतले सुरुमा पुनुपोडलाई चार वर्षको कारागार सजाय सुनाएको छ। यो सजायलाई प्रतिआरोपमा १५ वर्षसम्मको कारागार सजाय हुनसक्छ। हालैका वर्षहरूमा लेज मेजेस्टे कानूनअन्तर्गत आरोप लगाइएका एक सय ५० भन्दा बढी कार्यकर्तामध्ये पुनुपोड पनि एक हुनुहुन्छ। लेज मेजेस्टेलाई फौजदारी संहिताको प्रसासिक खण्डपछि '११२' भनिन्छ।

पुनुपोडले राज्यको कठोर लेज-मेजेस्टे कानूनअन्तर्गत थप आठ आरोपको सामना गर्नुपरेको छ। दोषी प्रमाणित भए उहाँलाई प्रतिआरोपमा १५ वर्षसम्मको कारागार सजाय हुनसक्छ। हालैका वर्षहरूमा लेज मेजेस्टे कानूनअन्तर्गत आरोप लगाइएका एक सय ५० भन्दा बढी कार्यकर्तामध्ये पुनुपोड पनि एक हुनुहुन्छ। लेज मेजेस्टेलाई फौजदारी संहिताको प्रसासिक खण्डपछि '११२' भनिन्छ।

सिन्ट्या

गजा। प्यालेस्टिनी र इजराइली स्रोतका अनुसार इजराइली सेनाले मङ्गलबार गाजापट्टीको दक्षिणी भागमा रहेको राफाह सीमा क्रसिडमा आक्रमण गरेको छ। प्यालेस्टिनी स्रोतहरूले सिन्ट्यालाई २ याडहरूले राफाह सीमा क्रसिडमा आक्रमण गरेको तथा इजराइली सेनाले यसलाई नियन्त्रण गरी प्यालेस्टिनीहरूलाई क्रसिडबाट सर्नबाट रोकेको बताए।

गाजाको जनरल अथोरिटी फर क्रसिड एन्ड बोर्डर्सको विज्ञापितअनुसार राफाह सीमा क्रसिड र केरेम शालोम दुवैमा यात्रु र मानवीय सहायताको आवागमन रोकिएको छ।



इजराइली सेनाले सीमा क्षेत्रमा ट्याङ्का आक्रमण गरिरहेको भिडियो साबैजनिक गरेको छ। यसैबीच, सामाजिक सञ्जालमा जारी गरिएका अन्य तस्बिरहरूमा राफाह

सिमानाको प्रवेशद्वारमा इजराइली भण्डा फहराएको देखाइएको छ। युद्धप्रस्त तटीय इलाकामा २३ लाखभन्दा बढी प्यालेस्टिनीहरूका लागि राफाह सीमा क्रसिड एक

# चालक दलका सदस्य एकाएक विरामी, एयर इन्डियाका ७० उडान रद्द

एएनआइ

नयाँदिल्ली। बुधबार एयर इन्डिया एक्सप्रेसका ७० वटा भन्दा बढी अन्तर्राष्ट्रिय तथा घरेलु उडानहरू वरिष्ठ चालक दलका सदस्यहरू विरामी परी बिदामा बसेका कारण रद्द वा ढिलाइ भएका छन्।

एयर इन्डिया एक्सप्रेसले बुधबार आफ्नो उडान सञ्चालनमा ठूलो अवरोधको सामना गर्नुपरेको जनाएको छ। लगभग ७० वटा रद्द उडानमा प्रायः अन्तर्राष्ट्रियका वरिष्ठ चालक दलका सदस्य विरामी भएको कारण रद्द वा ढिलाइ भएको थियो। भारतीय नागरिक उड्डयन मन्त्रालय स्रोतका अनुसार मङ्गलबारदेखि सुरु भएको यो समस्या बुधबार बिहानसम्म जारी रहेको थियो। नागरिक उड्डयन अधिकारीहरूले यस विषयमा अनुसन्धान गरिरहेका छन्। स्वास्थ्य समस्यालाई उद्घृत गर्दै उडान अघि केही वरिष्ठ चालक दलका

सदस्यहरूले आफ्नो मोबाइल फोन बन्द गरेको स्रोतहरूले बताएका छन्। वैकल्पिक पाइलटहरू उपलब्ध नभएका कारण उडानहरू रद्द गर्नु परेको थियो। एयर इन्डिया एक्सप्रेसले परिस्थितिको मूल्याङ्कन गरिरहेको जनाउँदै प्रभावित यात्रुहरूसँग माफी मागेको छ। एयर इन्डिया एक्सप्रेसका प्रवक्ताले केबिन क्यूको टोलीले मङ्गलबार राति विरामी भएको रिपोर्ट गरेको परिणामस्वरूप उडानमा ढिलाइ र रद्द भएको बताउनु भयो। घटनाका कारणहरू बुझ्नका लागि चालक दलका सदस्यहरूसँग एयर इन्डिया एक्सप्रेसको टोलीले छलफल गरिरहेको छ। यसै घटना अप्रिल १ मा भिस्तरा एयरले पनि सामना गर्नु परेको थियो। त्यसबखत पाइलटहरू विरामी भएकाले सभ्यभन्दा बढी उडान प्रभावित भएका थिए।

# एडिस ट्याक्स इनिसिएटिभ कार्यशालाका लागि १६ देशका कर प्रशासक र विज्ञ नेपालमा

काठमाण्डू । आन्तरिक राजस्वको प्रभावकारी कार्यान्वयनको क्षेत्रमा सहकार्य गर्दै आएको अन्तर्राष्ट्रिय संस्था एडिस ट्याक्स इनिसिएटिभ (एटआई) को क्षेत्रीय प्राविधिक कार्यशाला नेपालमा जारी छ । यहाँ जारी कार्यशालामा एटआई सदस्य रहेका १६ मुलुकका कर प्रशासक, विज्ञ र विकास साभेदारका ६० जनाभन्दा बढी प्रतिनिधि सहभागी छन् ।

कार्जसल अन इकोनोमिक पोलिसी (सिईपी) र जर्मन इन्स्टिच्युट फर डेभलपमेन्ट एण्डसस्टेनेबिलिटीसँगकोसहकार्यमा आन्तरिक राजस्व विभागले कार्यशाला आयोजना गरेको हो । कार्यशालाको प्रमुख उद्देश्य कर प्रणालीको निष्पक्षता, पारदर्शिता, दक्षता र प्रभावकारितामा सुधार गर्नु रहेको छ ।

गत वर्ष फिलिपिन्सको मिनिलामा सम्पन्न क्षेत्रीय कार्यशालाले एटआईको कार्यशाला काठमाडौंमा गर्ने निर्णय गरेको थियो । कार्यशालाको उद्घाटन डा रामप्रसाद घिमिरेले गर्नुभयो । उहाँले एटआई सदस्य देशहरूले भोग्दै आएको वित्तीय चुनौती सामना गर्न कार्यशाला फलदायी हुने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो । सदस्य मुलुकहरूबीच सहकार्य बलियो बनाउन, कर प्रशासनलाई पारदर्शी, जवाफदेही र प्रभावकारी बनाउन तथा वित्त परिचालनमाफर्त समावेशी र दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्न कार्यशालाले मागदर्शन गर्ने उहाँको भनाइ छ । राजस्व परिचालन र कर छुटसम्बन्धी नीतिहरूमा समीक्षा गर्दै आगामी नीतिबारे सामूहिक धारणा बनाउन



कार्यशालाले भूमिका खेल्ने सचिव घिमिरेले बताउनुभयो ।

कार्यशाला उद्घाटनमा एडिस कर सञ्चालक समितिका तर्फबाट एलियस लोबोले कार्यशालाको उद्देश्य र कार्यक्रमबारे जानकारी दिनुभएको थियो । एटआईले स्थापनादेखि विकास साभेदार संस्था र साभेदार मुलुकबीच राम्रो सहकार्य गर्दै आएको उल्लेख गर्नुहुँदै उहाँले आगामी दिनमा सहकार्यले थप गति पाउने बताउनुभयो । उहाँले सदस्य राष्ट्रहरूले दिगो विकास लक्ष्य हासिलका लागि सहयोगी हुने कर प्रणाली अपनाउनुपर्नेमा जोड दिनुभयो ।

संस्थाले आगामी दिनमा साभेदारीकासाथैज्ञान आदानप्रदान, प्रभावकारी राजस्व परिचालन, नीतिगत सामञ्जस्यताका काम गर्ने विश्वास उहाँले व्यक्त गर्नुभयो । एटआईको घोषणापत्रअनुसार कर खर्चको पारदर्शिता बढाउन, लागत लाभ मूल्याङ्कन सहज बनाउन तथा करदातामाथि कर भार घटाए

उनीहरूको विश्वास जित्ने काम गर्नुपर्ने उल्लेख गर्नुभयो । लोबोले कार्यशालाबाट निष्पक्ष र पारदर्शी कर प्रणाली विकास, क्षेत्रीय संयन्त्र विकास र दिगो विकासका लक्ष्य हासिल गर्न सहयोग पुग्ने विश्वास व्यक्त गर्नुभयो ।

यस्तै नेपालका लागि संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय विकास (यूएनडीपी) की आवासीय निर्देशक आयशानी मेडागास्कोडा लाबेले दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्न आवश्यक वित्त परिचालनका लागि कार्यशालाले प्रभावकारी भूमिका खेल्ने बताउनुभयो । राष्ट्र सङ्घको दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्न एटआई सदस्य मुलुकहरूले गरेको प्रयास सहाहातिय रहेको उहाँको भनाइ छ ।

एटआईले सदस्य राष्ट्र बीच राजस्व परिचालनसम्बन्धी एजेण्डामा सहकार्य गर्दै आएको छ । आन्तरिक राजस्व वृद्धिका लागि प्रभावकारी राजस्व सङ्कलन र परिचालन, सदस्य राष्ट्रहरूका बीचमा नीतिगत एकरूपता, ज्ञान,

सीप र क्षमता अवभिवृद्धिका क्षेत्रमा एटआईले जोड दिँदै आएको छ ।

निष्पक्ष र प्रभावकारी राजस्व परिचालन, कर प्रणालीमा नीतिगत सुधार, साभेदारीमाफर्त दिगोविकास लक्ष्य हासिल, अनुभव आदानप्रदान, विकास साभेदारबीच समन्वय गर्ने उद्देश्यसहित इथियोपियाको राजधानी अदिस अबाबामा सन् २०१५ को जुलाईमा आयोजित विकासका लागि वित्तीय सम्मेलन (फाइनान्सिङ फर डेभलपमेन्ट) ले एटआई स्थापना गरेको थियो ।

सहभागीलाई करको अनुमान, रिपोर्टिङ, र मूल्याङ्कनका प्राविधिक पक्षका साथै कर प्रशासनमा प्रविधिको प्रयोग र भावी दिनमा सहकार्यका क्षेत्रबारे विज्ञान प्रशिक्षण दिनेछन् । कार्यशालामा नेपालका तर्फबाट सञ्घीय संसद् सचिवालय, अर्थ मन्त्रालय, आन्तरिक राजस्व विभागका प्रतिनिधि सहभागी छन् । संस्थागत साभेदारका रूपमा संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय विकास

कार्यक्रम (यूएनडीपी) र एसियाली विकास बैंक (एडिबी) का प्रतिनिधि सहभागी भएका छन् ।

कार्यशालाले नेपालको कर प्रशासनलाई अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा पु-याउन क्षमता विकास गर्नुका साथै नेपालले कर प्रशासनका क्षेत्रमा हासिल गरेका अनुभवबारे सदस्य राष्ट्रहरूलाई अवगत गराउन फलदायी हुने आन्तरिक राजस्व विभागका महानिदेशक शिवलाल तिवारीले बताउनुभयो ।

एटआईमा नेपालसहित, दक्षिण एसियाका पाकिस्तान, माल्दिभ्स, बङ्गलादेश र अफगानिस्तानका साथै बुर्किना फासो, क्यामरून, इक्वेडोर, इथियोपिया, जर्जिया, घाना, इन्डोनेसिया, केन्या, लाइबेरिया, माडागास्कर, मलावी, मोरिटानिया, मञ्जोलिया, नामिबिया, नाइजर, पारग्वे, फिलिपिन्स, रुवान्डा, सेनेगल, सिएरालियोन, सोलोमन टापु, तान्जानिया, गाम्बिया, टोगो, युगान्डा र जाम्बिया छन् । रासस

# भैंसी पाल्ने किसानलाई पचास हजार अनुदान



पर्वत । जिल्लाको पैयुँ गाउँपालिकाले व्यावसायिक रूपमा भैंसी पाल्ने किसानलाई रु ५० हजार अनुदान दिने भएको छ । किसानलाई व्यावसायिक बनाउन तथा दुग्धजन्य

दिएको पालिकाले भैंसीपालन गर्ने किसानलाई पनि अनुदान दिन थालेको गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत राजीव रिमालले बताउनुभयो । सातवटा वडा रहेको पैयुँका प्रत्येक वडाका

गाउँपालिकाले वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रमअनुसार भैंसीपालन गरेका गाउँपालिकाका १६ जना किसानलाई प्रतिभैंसी रु ५० हजारका दरले अनुदान प्रदान गर्न लागेको गाउँपालिकाका अध्यक्ष तोरण मल्ल ठकुरीले बताउनुभयो ।

यसअघि राँगापालक किसानको प्रोत्साहनका लागि पैयुँ पालिकाले अनुदान रकम घोषणा गरेको थियो ।

पालिकामा किसानले एटा भैंसीलाई राँगा लगाएको रु एक हजार ५०० खर्च तिर्दै आएका छन् । अब राँगापालकको गोठदेखि भैंसीपालकको गोठसम्मको दूरीका आधारमा मूल्य निर्धारणको लागि काम थाल्ने गाउँपालिकाले बताएको छ । राँगापालक किसानलाई रु चार लाख वितरण गरिएको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत रिमालले बताउनुभयो । रासस

यसअघि राँगा पालेका प्रत्येक किसानलाई रु २० हजार अनुदान दिएका पालिकाले भैंसीपालन गर्ने किसानलाई पनि अनुदान दिन थालेको गाउँपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत राजीव रिमालले बताउनुभयो ।

पदार्थको उत्पादनमा वृद्धि गरी गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउन प्रतिभैंसी रु ५० हजारका दरले अनुदानको व्यवस्था गरिएको हो । यसअघि राँगा पालेका प्रत्येक किसानलाई रु २० हजार अनुदान

किसानले तीनदेखि चार वटासम्म राँगा पालेका छन् । गाउँपालिकाले यसपटक २० वटा राँगा पाल्ने किसानलाई रु चार लाख अनुदान वितरण गरेको छ ।

# मौरीपालनतर्फ किसानको आकर्षण बढ्दो

ढोरपाटन । कम लगानीमा धेरै आमदानी गर्न सकिने भएपछि बागलुङकोमौरीखोलागाउँपालिकाका किसान मौरीपालनमा आकर्षित हुँदै गएका छन् । उच्च पहाडी इलाकामा मौरीपालन फस्टाउने हुँदा यसप्रति किसानको आकर्षण बढेको हो ।

निस्सीखोला-१ हल्दीका अधिकांश किसानले मौरी पालेका छन् । आधुनिक तथा परम्परागत घरमा उनीहरूले मह उत्पादन गर्दै आएका छन् । गाउँमा यसभन्दा अगाडि स्थानीयले रेशामे मौरी पाल्दै आएकाका अहिले सामूहिक रूपमा मौरीपालन गर्न थालेका हुन् । अहिले गाउँमा १८ किसानले समूह नै बनाएर व्यावसायिक रूपमा मौरीपालन सुरु गरेका छन् । बजारीकरण र उत्पादन बढाउनका लागि किसान सङ्गठित भएको मौरीपालन कृषि समूहका नबहादुर कुँवरले बताउनुभयो । समूहमा आबद्ध किसानमध्ये पहिलो चरणमा नौजनालाई अनुदानमा मौरीका घार र मौरी उपलब्ध गराइएको उहाँको भनाइ छ । गाउँलाई मौरीपालनबाट

आत्मनिर्भर बनाउने गरी समूहमा धेरै किसानलाई समावेश गर्दै जाने अध्यक्ष कुँवर बताउनुहुन्छ । गाउँमै बस्ने उद्यमी बन्ने र बजार मागलाई पूर्ति गर्नेगरी अहिले आफूले एक सय ४० घार मौरी पाल्दै आएको जनाउँदै अब यसलाई बढाउँदै जाने उहाँको भनाइ छ ।

कुँवरले भन्नुभयो, "गाउँमा व्यवसाय गर्ने हो भने धेरै माध्यम छन्, त्यसमध्ये मौरीपालन निकै उपयोगी हुँदा युवा मिलेर मौरीपालनमा लागेका छन्, गाउँका धेरै कृषक यो पसामा आबद्ध हुनुहुन्छ, आबद्ध नभएका पनि बिस्तारै आधुनिक घर लिएर सुरुआत गर्न थालेका छन्, गाई, भैंसी, बाख्राको तुलनामा मौरीपालन सजिलो र आमदानीको राम्रो स्रोत हुने देखिएपछि अहिले धेरै स्थानीयले मौरी पाल्न थालेका छन् ।"

हल्दी गाउँमा मकै, कोदो फल्ने बारीभरि यतिबेला मौरीका घार राखेको देखिन्छ । स्थानीय पवन सिञ्जालीले लामो समयदेखि कृषि गर्दै आएको र

अहिले नयाँ कामको सुरुआत गरेको बताउनुभयो । पछिल्लो समय अन्य गाउँबाट मौरी व्यवसाय हेर्ने, ज्ञान लिन र घार किन्न आउने उहाँको भनाइ छ । मौरीपालनका लागि तालिम लिएर सीप हासिल गरेपछि व्यावसायिक रूपमा काम गर्न थालेको सिञ्जाली बताउनुहुन्छ । आफूले दुई घारबाट सुरुआत गरिएको भन्दै अहिले विस्तार भएर धेरै भएको उहाँको भनाइ छ ।

सोही गाउँका राजुलाल रोकाेले पनि कृषक समूह गठन गरेर मौरीपालन गर्दै आउनुभएको छ । पुरानो पुख्र्यौली घर र आधुनिक गरी एक वर्षभित्रै नौ घार माहुरी उत्पादन गर्दै आएको उहाँले बताउनुभयो । यसलाई वृद्धि गर्दै जाने र आर्थिक उपार्जनको माध्यम बनाउने रोकाे बताउनुहुन्छ । पुख्र्यौलीभन्दा आधुनिक घर आम्दानीको दृष्टिकोणले राम्रो रहेको उहाँको भनाइ छ । मौरीपालनलाई व्यवस्थित गर्न सके गतिलो आम्दानीको स्रोत बन्ने रोकाेले बताउनुभयो । रासस

# प्रधानमन्त्रीद्वारा सुनकोशी-मरिण डाइभर्सनको सुरुङ 'ब्रेक थ्रु'

कमलामाई । सुनकोशी-मरिण डाइभर्सन बहुउद्देश्यीय आयोजनाको सुरुङको 'ब्रेक थ्रु' भएको छ । प्रधानमन्त्री पुष्पकमल दाहाल प्रचण्डले सुनकोशी गाउँपालिका-७ कानढुङ्गीमा एक समारोहबीच सुरुङको 'ब्रेक थ्रु' गर्नुभएको हो । प्रधानमन्त्री दाहालले टिबीएम सिवच थिचेपछि आयोजनाको प्रवेशद्वार कमलामाई नगरपालिका-२ कुसुमटारबाट सुरुङ खन पसेको टिबीएम मेसिन सुनकोशी नदी किनार कानढुङ्गीबाट बाहिर निस्किएको थियो । राष्ट्रिय गौरवको आयोजना सुनकोशी-मरिण डाइभर्सनअन्तर्गत कमलामाई-२ कुसुमटारदेखि सुनकोशी-७ कानढुङ्गीसम्म सुरुङ रहेको छ । यसको क्षेत्रफल १३ दशमलव ३ किलोमिटर छ ।

लक्ष्यभन्दा एक वर्षअघि नै सुरुङ ब्रेक थ्रु गर्न सफल भएको सुनकोशी-मरिण डाइभर्सन बहुउद्देश्यीय आयोजनाका प्रमुख मित्र बरालले जानकारी दिनुभयो । खन सुरु भएको १९ महिनामा सुरुङ ब्रेक थ्रु भएको छ । एकेदिन ७२ मिटरसम्म सुरुङ खनिएको आयोजनाले जनाएको छ । विसं २०७९ असोज २८ गतेदेखि सुरुङ खन्ने काम आरम्भ भएकामा यसबीचमा ६ पटक अवरोध भएको प्रमुख बरालले बताउनुभयो । सुरुङभित्र सुक्खा पहिरो खस्ने, लेदेसहित पाखो नै खस्ने हुँदा सुरुङ खन्ने टिबीएम मेसिन अगाडि बढ्न नसक्दा काम रोकिएको थियो ।

उच्च प्रविधिबाट ५.५ डायमिटरको सुरुङ मार्गमा गुणस्तरीय सेमेन्ट प्रयोग भएको आयोजनामा कानढुङ्गीस्थित सुनकोशी नदीमा ३० मिटर उचाइ र एक सय ५८ मिटर लम्बाइको बौध निर्माण गरी सुरुङमाफर्त पानी कुसुमटारस्थित मरिण खोलाका खसालिनेछ ।



## Invitation for Bids

### Madhesh Province Government

### Ministry of Health and Population

### Province Health Logistic Management Center

Date of Publication: 9 May 2024

- The Ministry of Health and population, Province Health logistic Management Centerinvites electronicbids from eligible bidders for the procurement of below mentioned commoditiesunder National competitive bidding – Single Stage Single Envelope (IS1E) procedures.
- Eligible Bidders may obtain further in formation from PPMO eGP system [www.bolpatra.gov.np/egp](http://www.bolpatra.gov.np/egp)
- A Bidder shall submit their bid electronically may download the bidding documents for e-submission from PPMO's e-GP system [www.bolpatra.gov.np/egp](http://www.bolpatra.gov.np/egp). Bidders, submitting their bid electronically, should deposit the cost of bidding document in the following Rajaswa (revenue) account as specified below.

**Information to deposit the cost of bidding document in Bank:**

**Name of the Bank:** Rastriya Banijya Bank Limited

**Name of Office:** Province Health Logistic Management Center

**Office Code no.:** 3500717012

**Revenue Account no.:** 1000100200010000

**Rajaswa (revenue) Shirshak no.:** 14229

**Dharauti A/C no.:** 1220100202030000

- Pre-bid meeting shall be held at Province Health Logistic Management Center at 02:00PM, 26 May 2024
- Electronic bids must be submitted through PPMO's e-GP system [www.bolpatra.gov.np/egp](http://www.bolpatra.gov.np/egp) on or before 12:00 noon on 9 June 2024. Bids received after this deadline will be rejected.
- The bids will be opened in the presence of Bidders' representatives who choose to attend at 02:00PM on 9 June 2024 at the office of Province Health Logistic Management Center. Bids must be valid for a period of 90 days from the date of bid opening and must be accompanied by a bid security or scanned copy of the bid security in pdf format in case of e-bid, amounting to a minimum of below amounts, which shall be valid for 30 days beyond the validity period of the bid (i.e. 120 days)
- If the last date of purchasing and /or submission falls on a government holiday, then the next working day shall be considered as the last date. In such case the validity period of the bid and bid security shall remain the same as specified for the original last date of bid submission.
- The Bid is in package and evaluation will be done in package.

IFB No.	IFB Name	Bid Fee	Bid Security	Bid Opening date
MP/PHLMC/NCB /GOODS-20/2080-81	Procurement and Delivery of Hemodialysis Machine	5000/-	20,00,000.00	9 June 2024
MP/PHLMC/NCB/GOODS-21.1/2080-81	Procurement, Supply, Delivery and Installation of DR Machine	3000/-	400000.00	9 June 2024
MP/PHLMC/NCB/GOODS-21.2/2080-81	Procurement, Supply, Delivery and Installation of Lab Equipment	3000/-	291000.00	9 June 2024
MP/PHLMC/NCB/GOODS-21.3/2080-81	Procurement, Supply, Delivery and Installation of Birthing Center Equipment	3000/-	110000.00	9 June 2024

(Director)

# महिला अधिकारको अवस्था बारे समीक्षा



**टुडे समाचारदाता**  
जनकपुरधाम । बेजिङ्ग बिचोण्ड कमिटीले महिला अधिकारको वर्तमान अवस्था बारे राष्ट्रिय प्रतिवेदन तयारीको क्रममा बुधवार जनकपुरधाममा प्रदेश स्तरीय समीक्षा कार्यक्रम सम्पन्न गरेको छ ।

बेजिङ्ग घोषणा तथा कार्ययोजनाको ३० औं बर्षको अवसरमा आयोजित समीक्षा कार्यक्रममा महिला विरुद्ध हुने सबै प्रकारका भेदभावको अवस्था, भेदभाव उन्मूलनका लागि सरकार पक्षबाट भएको सकारात्मक पहलकदमीहरू र सरकारले अझै गर्नु पर्ने कार्यहरू बारे अधिकारकर्मीहरूले आ-आफना धारणा राखेका थिए ।

सात वटै प्रदेशमा गर्न लागिएको समीक्षा

कार्यक्रम अन्तर्गत बुधवार मधेश प्रदेशमा समीक्षा कार्यक्रम सम्पन्न गरिएको र कार्यक्रम बाट आएका सुझावहरू राष्ट्रिय समीक्षामा प्रस्तुत गरिने कमिटीका राष्ट्रिय सचिव सीमा खानले बताइन् ।

राष्ट्रिय समीक्षा बाट प्राप्त समाहित सुझावहरू प्रतिवेदनको रूपमा सरकारलाई बुझाउने कमिटीले जनाएको छ ।

कमिटीका प्रदेश अध्यक्ष अंजु कुमारी पुर्वेको अध्यक्षता एवं संबिधानसभा सदस्य उर्मिला साहको प्रमुख आतिथ्यमा भएको उक्त समीक्षा कार्यक्रममा मधेश प्रदेशका आठ वटै जिल्लाका महिला अधिकार संग सम्बन्धित संघ संस्थाका करिब ४० जना अधिकारकर्मीहरूको सहभागिता रहेको थियो ।

# सिंहलाई काशीराज गंगादेवी स्मृति पुरस्कार

**टुडे समाचारदाता**  
राजविराज । सप्तरीका राजनीतिज्ञ, समाजसेवी एवं वरिष्ठ कानून व्यवसायी हिममत सिंहलाई काशीराज-गंगादेवी स्मृति पुरस्कार २०८१ बाट सम्मानित भएका छन् ।

७२ औं कानून दिवसको अवसरमा बुधवार नेपाल बार एसोसिएशन उच्च अदालत राजविराजद्वारा आयोजित शुभकामना एवं सम्मान कार्यक्रममा ८४ वर्षीय सिंहलाई सो पुरस्कारबाट सम्मानित गरिएको छ । उनलाई कार्यक्रमका प्रमुख अतिथि सर्वोच्च अदालतका न्यायाधीश सुनिल कुमार पौडेलले देसल्ला तथा कदरपत्रबाट सम्मान गरे ।

राजविराज-७ का समाजसेवी स्व.काशीराज पोखरेल र गंगादेवी पोखरेलको



स्मृतिमा उनका छोरा पूर्व क्याम्पस प्रमुख विष्णु पोखरेल, बुहारी शोभा पोखरेल र नुतन पोखरेलले यसै वर्ष सो पुरस्कारको स्थापना गरेका छन् । कानून, मानवअधिकार, सामाजिक न्याय र समाजसेवा क्षेत्रमा योगदान पुऱ्याउने व्यक्तिलाई हरेक वर्ष कानून दिवसको

अवसर पारेर उक्त पुरस्कारबाट सम्मानित गरिने एसोसिएशनले जनाएको छ । पुरस्कारको राशी १५ हजार र कदरपत्र रहेको छ । यसै वर्ष पोखरेल परिवारले २ लाख १ हजार रुपैयाँ पुरस्कार अक्षयकोषका लागि एसोसिएशनलाई हस्तान्तरण गरेका थिए ।

# 'सरकारको उदासीनताका कारण संघीयता कार्यान्वयनमा जटिलता'

**टुडे समाचारदाता**  
जनकपुरधाम । मधेश प्रदेशका गृह, सञ्चार तथा कानून मन्त्री राजकुमार लेखीले संघीय सरकारले कानून नबनाउँदा संघीयता कार्यान्वयन जटिल बनेको बताएका छन् । बुधवार प्रदेशको गृह सञ्चार तथा कानून मन्त्रालयले जनकपुरधाममा आयोजना गरेको कार्यक्रमलाई सम्बोधन गर्दै उनले यस्तो बताएका छन् ।

उनले भने-'कानून न्याय सम्पादन गर्ने निकाय निष्पक्ष, जिम्मेवार बनुपर्छ, नत्र थप जटिलता, देखिन्छ । हाम्रो संविधान कार्यान्वयनप्रति संघीय सरकार नै उदासीन रहेको छ । यसले संघीयता कार्यान्वयनमा थप जटिलता थपिएको छ ।'

गृह, सञ्चार तथा कानून राज्यमन्त्री शारदा थापाले नागरिकसम्म कानूनको सहज पहुँच पुऱ्याउनुपर्नेमा जोड दिइन् । उनले सम्बन्धित मन्त्रालयको काम लिएर जनता नआउँदा समस्या भएको बताइन् । उनले भने-'हाम्रो मन्त्रालय मातहतमा विकास



निर्माणको काम नहुँदा पनि आम जनता सडक, नाला लगायतका विकास निर्माणको कार्य लिएर आउँदा हामी पीडित भएकी छौं । सोही समारोहमा उच्च अदालत

जनकपुरधामका मुख्य न्यायाधीश श्रीकान्त पौडेलले न्यायमा पहुँच बढाउन जरुरी रहेको बताए । कार्यक्रममा मधेशका प्रमुख सचिव लोकनाथ पौड्याल,

गृह, सञ्चार तथा कानून मन्त्रालयका प्रदेश सचिव वीरेन्द्रकुमार यादव, आमसञ्चार प्राधिकरणका अध्यक्ष श्यामसुन्दर यादव, नेपाल पत्रकार महासंघ मधेश प्रदेश अध्यक्ष राजेश

कर्ण, नेपाल बार एसोसिएशनका अध्यक्ष बलराम सुवेदी कानून नागरिकको पहुँचमा पुऱ्याउनेमा जोड दिए ।

मधेश प्रदेश सरकारको पहिलो र दोस्रो कार्यकाल गरेर करिब सात वर्ष बितेको छ । प्रदेश सरकारले यो अवधिमा ६० वटा विभिन्न कानून निर्माण गरेको छ । प्रदेश सभाबाट निर्माण गरिएका सबै ऐन प्रमाणीकरण भइसकेका छन् ।

पहिलो प्रदेश सभाबाट ५५ र दोस्रो सभाबाट पाँच वटा कानून बनाएको गृह सञ्चार तथा कानून मन्त्रालयका प्रदेश सचिव वीरेन्द्रकुमार यादवले जानकारी दिए । प्रदेश सभाले बनाइएका र प्रमाणित भएका ६० वटा ऐन, १४ वटा नियमावली प्रदेश राजपत्रमा प्रकाशित भइसकेका छन् । सो अवसरमा वक्तव्यले प्रदेश सरकारले कानून बनाए पनि सम्बन्धित संघ संस्थालाई जानकारी नभएका कारण राजपत्रमा प्रकाशित गरी ती कानून सम्बन्धी कित्ता प्रकाशन गर्न माग गरेका थिए ।

# बैंक घेराउसंगै प्रदर्शन

**टुडे समाचारदाता**  
जनकपुरधाम । बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले चर्को ब्याज लिने गरेको भन्दै घेराउसहित विरोध प्रदर्शन गरिएको छ । जनकपुरधाममा बुधवार ज्योती विकास बैंक र एभरेष्ट बैंकलगायतकाले चर्को ब्याजमा ऋण दिने गरेको भन्दै घेराउसंगै विरोध प्रदर्शनसमेत गरिएको छ ।

राष्ट्र राष्ट्रियता धर्म संस्कृति र नागरिक बचाउ अभियानले ज्योती विकास बैंक र एभरेष्ट बैंक घेराउ गर्दै विरोध प्रदर्शन गरेका छन् ।

बर्दियामा बैंकबाट लिएको ऋणको चर्को ब्याज खेपेन नसकेर बैंक ऋणी खुसीराम चौधरीले बाध्यतावश आत्महत्या गरेपछि सो अभियानले देशव्यापीरूपमा विरोध प्रदर्शन गरेका छन् । बर्दियाका चौधरीले एभरेष्ट बैंक

तथा ज्योती विकास बैंकबाट ऋण लिएका थिए । सोही बैंकको ऋण, ब्याजसँगै बैंकबाट आउने गरेको पीडा खेपेन नसकेर आत्महत्या गरेपछि आन्दोलनमा उत्रेको अभियानका संयोजक सुरेन्द्रशर्मा शर्मा बताए ।

संयोजक शर्माको अगुवाइमा बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूबाट ऋण लिएर चर्को ब्याजको पीडा खेपिरहेका पीडितहरूले जनकपुरधामस्थित ज्योती विकास बैंक र एभरेष्ट बैंक अगाडिसमेत विरोध प्रदर्शन गरेका छन् ।

अभियानका संयोजक शर्माले बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले चर्को ब्याजको नाममा मारिरहेकाले आफूहरूलाई बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूको अन्याय विरुद्ध उत्रिनु परेको बताए ।

# विद्युत् चोरीका कारण अघोषित लोडसेडिङ



**टुडे समाचारदाता**  
कलैया । गर्मी बढेपछि छिन छिनमा बत्ती आउने जाने गरेकाले सेवाग्राहीले थप कष्ट भोग्नु परेको छ । आधिकारिक रूपमा अहिले लोडसेडिङ नरहेको तथा दिउँसोमा जसोतसो विद्युत् आए पनि रातभरि बिजुली नआउने हुँदा उपभोक्ताले थप कष्ट भोग्नु परिरहेको कलैया उप-महानगरपालिका-१ का सत्यप्रसाद श्रेष्ठले बताएका छन् ।

गर्मीयाममा विद्युत् खपत बढी हुने गरेको तथा ३२ प्रतिशतसम्म विद्युत् चोरीका कारण अघोषित लोडसेडिङ गरिँदै आएको नेपाल विद्युत् प्राधिकरण वितरण केन्द्र कलैयाका प्रमुख ऋषिकुमार वरनवालले बताए ।

अहिले विहारको रक्सौलबाट १३२ को लाइनबाट करिब दुई सय एम्विए विद्युत् वीरगञ्जमा दिनहुँ आउने गरेको छ । त्यहाँबाट आएको विद्युत् वीरगञ्ज, कलैया, परवानीपुर र परवानीपुरबाट पोखरिया क्षेत्रमा वितरण हुने गरेको छ । त्यस क्षेत्रमा पनि ओभरलोड हुने गरेको कारण सबै क्षेत्रको दुई/तीन घण्टा पालेपालो विद्युत् कटौती गरी आपूर्ति पूरा गरिँदै आएको प्रमुख वरनवालले जानकारी दिए ।

गण्डक नहरभन्दा दक्षिणको क्षेत्रमा अत्यधिक विद्युत् चोरी हुँदै आएको छ । जिल्लाको अन्य फिडरभन्दा शीतलपुर एरिया थप नसकेको अवस्थामा छ । लाइन आउनेबित्तिकै खेतमा सिँचाई गर्न बसेकाहरू एकै पटक मोटर जडान गरेपछि प्राधिकरणको उपकरण बढी टिप हुने गरेको उनले बताए ।

'हाम्रो उपकरणको कुल क्षमता २ सय ७० को छ । त्यसको पावर बढाएपछि, ठाउँ ठाउँमा तार सर्ट भई चुँडिने अन्य उपकरण जल्नेलागायतका समस्या उत्पन्न हुन थाल्यो । त्यसैले थप एउटा सेक्सन बनाउन लाग्दा त्यहाँका स्थानीय विरोधका साथै हस्तक्षेप गर्दै आएका छन् । एउटा अर्को विकल्प निर्माण हुँदैछ । पिलुवा कलैया विद्युत् सप्लाई, त्यसमा पनि ठाउँ

ठाउँमा विवाद हुँदै आएको छ । त्यस एरियामा काम गरिरहेका कर्मचारीको मोबाइलसमेत स्थानीयले खोसेर अनवोध गरेपछि हामी पनि चुप लागेर बसेका हौं,' प्रमुख वरनवालले भने ।

अघोषित लोडसेडिङ कम गर्न १ सय ३७ जना व्यक्तिसहित ९७ वटा उपकरण पक्राउ गरी २५ लाख आठ हजार ५ सय ७७ रुपैयाँ दण्ड जरिवाना गरिएको छ । स्थानीय पालिकाले टोल टोल र कृषिमा सिँचाई गर्न खेत खेतमा समेत विद्युत् जडान गरिदिएकाले मिटरबाट विद्युत् बाइपास गर्नेलाई पक्राउ गरी छ लाख ५३ हजार ४४ रुपैयाँ असुल गरिएको अनियमितता सुधार फाँटका नायब सुब्बा राहुल मण्डलले बताए ।

यसै गरी विद्युत् चोरी गर्ने १ सय ३७ मानिसबाट १३ लाख १३ हजार ७ सय २३ रुपैयाँ र ९७ वटा खेतबाट उपकरण (मोटर) नियन्त्रणमा लिई पाँच लाख ५१ हजार ८ सय ९ रुपैयाँ दण्ड जरिवाना गरिएको छ । हालका दिनसम्म यस वितरण केन्द्रबाट करिब ६६ हजार सेवाग्राहीले सेवा लिँदै आएको प्रशासन फाँट प्रमुख जलन्धरप्रसाद गोदले जानकारी दिए ।

त्यस्तै विद्युत् प्राधिकरण गौरेले बिनासूचना पटक पटक विद्युत् आपूर्ति बन्द गरिदिँदा उपभोक्ता चरम मारमा परेका छन् । बढ्दो गर्मीसँगै प्राधिकरणले पूर्वसूचनाबिना लाइन काट्दा जिल्लाको सहरी भेगदेखि ग्रामीण भेगका उपभोक्ता चरम मारमा परेको स्थानीय रामएकवाल साहले बताए । स्थानीय हेमचन्द्र भन्ने-ड्याप ड्याप विद्युत् अवरुद्ध हुने गुनासो उपभोक्ताले गरे पनि विद्युत् प्राधिकरणले कुनै वास्ता गर्दैन । ग्रामीण भेगमा अझ रातभरि नै लाइन अवरुद्ध हुने गरेको छ ।

सामान्य हावाहुरी तथा पानी पर्नासाथ विद्युत् सेवा अवरुद्ध हुने गरेको अर्का उपभोक्ता रमेश सिंहले बताए । उनले छिन छिनमा लाइन काट्ने प्राविधिक समस्यालाई समाधान गरी सहज रूपले विद्युत् सेवा प्रदान गर्न विद्युत् प्राधिकरणसँग आग्रह गरे ।

# वनमा डढेलो, बस्तीमा छिरे वन्यजन्तु, वर्षाले जनजीवन सामान्य

**टुडे समाचारदाता**  
सिरहा । एकाबिहानै घर नजिकैको बारीमा आफूले लगाएको बाली र तरकारी खेती वन्यजन्तुले सखाप पारेको देख्दा गङ्गादेवी चौधरीको मन नमज्जाले कुडिन्छ ।

वर्षभरि खाने अन्न र तरकारीबाली जङ्गली जनावरले एकैदिनमा सखाप पारेपछि सिरहाको लहान नगरपालिका-१६ स्थित तेरगाणाकी गङ्गादेवी अब बिहान बेलुकाको छाक टार्ने र जीविकोपार्जन कसरी गर्ने भन्ने चिन्तामा छन् ।

'वर्षभरि खाने अन्न र तरकारी खेती बँदेल र नील गाईले सखाप गरे । दुम्सी र बाँदरले पनि हैरान पारिरहेका छन् । हुकिँदे गरेका बालीनालीका कलिला मुटाने खाइदिएपछि अब कसरी उब्जनी हुन्छ । यहाँ त बालिनाली जोगाउने मुस्किल भयो हजुर', गङ्गादेवीले भनिन् । उनका अनुसार वन्यजन्तुले पाक थालेको गहुँ, जौ, तरकारीलगायत अन्य फलफूलका बिरुवामा समेत क्षति पुऱ्याएको छ ।

सोही स्थानका सुकदेव चौधरीलाई पनि आफ्नो व्यावसायिक फलफूल बगेचामा बिरुवा हुकाउन र फल जोगाउन मुस्किल छ । पछिल्लो समय वन्यजन्तु खेतबारीमा पसेपछि निकै हैरानी खेप्नुपर्ने उनको भनाइ छ । 'लिल्ली र औँपको मात्र करिब दुई सय बिरुवा लगाएको छु । त्यसैगरी अन्य फलफूलको बिरुवा हुकिँदे छन् तर जङ्गली जनावरबाट जोगाउने मुस्किल भयो,' चौधरीले भने-'सामान्य विद्युतीय भड्का दिने तारबारेले घेर्दा पनि समस्या सुल्भिन सकेको छैन । अब त स्थानीय सरकारले केही उपाय निकालेर हाम्रा बालिनाली जोगाई दिनुपर्ने ।'

पछिल्लो समय सिरहाका दर्जनौँ सामुदायिक वनमा आगलागी हुँदा वन्यजन्तु आहारा र बासस्थानको खोजीको लागि बस्ती छिरेका छन् । त्यसैले स्थानीयलाई बालिनाली जोगाउन हम्मेहम्मे परेको वडाध्यक्ष गडुलबहादुर गर्जामगरले जानकारी दिए । उनका अनुसार चैत नलाग्दै सुरुभएको डढेलो अहिले पनि आक्कलभक्कल



मानवले वन्यजन्तुको घरमा असर पुऱ्याएपछि जङ्गली जनावर बस्तीतिर पस्नु स्वभाविकै हो । हाम्रै सामुदायिक वनमा अहिलेसम्म तीनपटक डढेलो लागिसक्यो जसलाई नियन्त्रण गर्न हम्मेहम्मे पर्यो ।

लागिरहेकै छ । स्थानीयबासीले आगोबाट बस्ती जोगाए पनि वन जोगाउन सकेका छैनन् । त्यसैले अहिले नजिकैको वन उजाड भएका छन् । 'आगोबाट बस्ती जोगाउनु तर अन्नबाली जोगाउन सकिँएन । आगलागीपछि ज्यान जोगाउन खेतखलियान प्रवेश गरेका वन्यजन्तु र किसानका लागि भने हैरानीका कारण बनेका छन्', वडाध्यक्ष गर्जामगरले भने-'डढेलो लागेपछि वनक्षेत्रमा खानेकुराको अभाव हुनु, बासस्थान नासिनु र सिकारीको चहलपहल बढ्न थालेपछि जङ्गली बँदेल र अन्य वन्यजन्तु आहाराको खोजीमा बस्ती पसेका छन् ।'

उनका अनुसार अन्य समयमा पनि जङ्गली जनावर बस्ती छिरे पनि जङ्गलमा डढेलोपछि भने अहिले बाक्लै मात्रामा

गाउँतिर पस्ने गरेको छ । जङ्गल डढेलोले उजाड भएपछि कतिपय जङ्गली वन्यजन्तु गाउँघरका भँडोतिर लुकेर बसेको अवस्थामा भेटिएको कोइरालो खोला नमुना सामुदायिक वनका अध्यक्ष रुद्रनारायण चौधरीले बताए । निरन्तर लागेको डढेलोले वन्यजन्तुले जङ्गलमा आफूलाई असुरक्षित ठानी गाउँ पस्ने गरेको हुनसक्ने अध्यक्ष चौधरीको भनाइ छ । 'मानवले वन्यजन्तुको घरमा असर पुऱ्याएपछि जङ्गली जनावर बस्तीतिर पस्नु स्वभाविकै हो । हाम्रै सामुदायिक वनमा अहिलेसम्म तीनपटक डढेलो लागिसक्यो जसलाई नियन्त्रण गर्न हम्मेहम्मे पर्यो । अनि वन्यजन्तुले ज्यान जोगाउन त परिहाल्यो नि !' वनबाट बस्ती छिरेका वन्यजन्तुबाट बालिनाली जोगाउन र सिकारीबाट वन्यजन्तु जोगाउन निकै सकस